Bundel - Commissie Bestuur van 7 mei 2026

1 Opening

2 Vaststellen van de agenda van 7 mei 2026

3 Raadsbrief Uitvoeringsprogramma 'De stem van jonge Utrechters'
Wethouder: Oosters, Beleidsterrein: Samen Stad Maken
Indicatieve behandeltijd: 30 minuten
Geagendeerd door: Student en Starter, VVD en GroenLinks/PvdA
De agenderende partijen willen met elkaar in debat over de gekozen koers voor de versterking van jongerenparticipatie en de borging van de daaraan verbonden ambities. Specifiek willen de partijen ingaan op de keuze om bestaande initiatieven te versterken in plaats van een formele jongerenraad op te richten. Bovendien willen zij inzicht in hoe de terugkoppeling naar de jongeren eruit zal komen te zien.

Dossier 5065 voorblad.pdf
Raadsbrief uitvoeringsprogramma Samenwerken met jonge Utrechters
Uitvoeringsprogramma 'stem van jonge Utrechters' - digitaal toegankelijk
Bijlage bij Uitvoeringsprogramma de stem van jonge Utrechters
Samenwerkingsplan Uitvoeringsprogramma Stem van jonge Utrechters DEF
Samenwerkingsverslag Uitvoeringsprogramma stem van jonge Utrechters DEF
M422 Ook Utrecht verdient een jongerenraad

4 Veiligheid bij de Utrechtse 'Veegdienst'
Wethouder: Schilderman/ Van der Graaf, Beleidsterrein: Personeel en Organisatie
Indicatieve behandeltijd: 90 minuten
Geagendeerd door: VVD, GroenLinks/PvdA, CDA, UtrechtNu!, ChristenUnie, Volt
De agenderende fracties willen graag met de wethouder in gesprek over de veiligheidscultuur bij de Stadsdienst. Opnieuw is deze dienst negatief in het nieuws gekomen. Fracties zetten vraagtekens bij de manier waarop werknemers worden aangesproken op mogelijk ongewenst gedrag. Goed zou zijn wanneer ook de beantwoording van de schriftelijke vragen 197 Onrust bij de veegdienst betrokken kunnen worden bij dit debat.

Dossier 5269 voorblad
Beantwoording SV2025 nr 197 over Onrust bij de veegdienst

5 Raadsbrief Aanpak geweld tegen vrouwen
Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid
Indicatieve behandeltijd: 60 minuten
Geagendeerd door: Student en Starter, ChristenUnie, D66, PvdD, BIJ1
Naar aanleiding van de Raadsbrief Aanpak geweld tegen vrouwen willen bovenstaande fracties graag een debat over de hernieuwde aanpak. Uit de brief blijkt dat het college bereid is geweest veel moties en uitkomsten uit de debatten over femicide en geweld tegen vrouwen te implementeren. Ook blijven er nog wat zaken onderbelicht of onduidelijk, zoals de insteek van de pleger aanpak of de rol van de jeugdbescherming. Deze fracties willen graag een debat over de brief en de koers die het college gaat inzetten als het gaat om geweld tegen vrouwen.

Dossier 5270 voorblad
Raadsbrief Aanpak geweld tegen vrouwen

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	5065
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	11 december 2025
Agendapunt	3.11
Titel	Raadsbrief Uitvoeringsprogramma ‘De stem van jonge Utrechters’
ID	5295
Behandelend ambtenaar	Veerle Oude Alink
Telefoon	
E-mail	veerle.oudealink@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Samen Stad Maken
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	11 december 2025

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	V. Oude Alink	**Datum**	12 november 2025
E-mail	Veerle.oudealink1@utrecht.nl	**Kenmerk**	32361423
Type brief	Aanbiedingsbrief	**Onderwerp**	Uitvoeringsprogramma ‘De stem van jonge Utrechters’
Bijlage(n)	2	**Beleidsveld**	Samen Stad Maken

Geachte leden van de raad,

Samen werken we hard aan het doel dat Utrecht in 2040 een inclusieve, veerkrachtige en gezonde gemeenschap is, waarin alle inwoners een gelijke kans hebben om zich te ontwikkelen tot wie ze kunnen en willen zijn (Sociale Visie 2040). Dit geldt dus ook voor jonge Utrechters; zij zijn niet alleen de toekomst, maar ook nu al partners in het maken van de stad. De gemeente Utrecht roept daarom de minister van Binnenlandse Zaken op om de leeftijd dat je mag stemmen bij verkiezingen te verlagen naar 16 jaar. Daarnaast vinden we het belangrijk dat jonge Utrechters meer te zeggen krijgen bij plannen van de gemeente en de ruimte krijgen om zelf dingen te doen. We gaan jonge Utrechters daarom meer steunen in hun eigenaarschap en verantwoordelijkheid. En we gaan meer moeite doen om hun stem te horen. Hiervoor hebben we het uitvoeringsprogramma ‘De stem van jonge Utrechters’ vastgesteld.

Dit uitvoeringsprogramma heeft de eerder vastgestelde beleidsnota's *Jeugd ‘samen opgroeien, samen opvoeden’* en *Samen stad maken - Geen Utrecht zonder U* als basis en is daarmee een uitwerking van beide nota's. Via vier pijlers geven we in het uitvoeringsprogramma weer hoe we de zeggenschap van jonge Utrechters gaan vergroten:

1. Laagdrempelige ondersteuning voor initiatieven van jonge Utrechters
2. Bereiken van jonge Utrechters
3. Samenwerken met jonge Utrechters vanuit het onderwijs
4. Erkenning en waardering

Dit uitvoeringsprogramma is een gezamenlijk product van Utrechtse jongeren zelf en de gemeente Utrecht. In nauwe samenwerking met hen (in de vorm van verschillende werksessies, straatgesprekken en direct contact met jongeren) is dit programma vormgegeven. We presenteren dit uitvoeringsprogramma dan ook in de vorm die jongeren zelf gekozen hebben: kort en beknopt, visueel en makkelijk leesbaar. Daarbij vindt u een bijlage met alle achtergrondinformatie. Daarom wijkt dit uitvoeringsprogramma af van het gestandaardiseerde, Utrechtse format. De maatregelen uit dit programma zijn gelijkwaardig aan die in andere uitvoeringsprogramma’s en we zullen bewaken dat de maatregelen uit dit programma op een goede manier worden uitgevoerd.

We gaan hieronder in op de verschillende pijlers en geven daarbij aan welke moties en toezeggingen hierin verwerkt zijn.

Pijler 1: Laagdrempelige ondersteuning voor initiatieven van jonge Utrechters
Het ondersteunen van initiatieven van jongeren zonder hen te veel gemeentelijke eisen op te leggen, stimuleert jongeren om hun ideeën voor de stad of de buurt te realiseren en versterkt hun gevoel van betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Een van de dingen die we hiervoor gaan doen is het Initiatievenfonds laagdrempeliger maken voor jongeren, onder andere door het vergroten van zichtbaarheid en communicatie, doorverwijzen vanuit het jongerenwerk en directe contactmogelijkheden via een Whatsapp-kanaal. Daarnaast zullen we jongeren als doelgroep prominenter verwerken in de subsidieregelingen Stem van Utrechters, VIVE en de projectsubsidies cultuur. Ook zetten we campagnes op rond buurthuizen en kijken we samen met jongeren hoe jongerenontmoetingsplekken verbeterd en het aantal daarvan vergroot kan worden.

Pijler 2: Bereiken van jonge Utrechters
De stem van jonge Utrechters is vaak ongehoord gebleven omdat onze huidige manieren en middelen niet altijd goed pasten bij de manier waarop deze doelgroep zich laat horen. Dat gaan we veranderen door meer *outreachend* te werken. We gaan bestaande jongerenraden versterken en brengen jongerenraden meer met elkaar in verbinding, bijvoorbeeld tijdens de inspiratiemarkt (zie pijler 4). We richten een expertiseteam jongerencommunicatie op, dat aan de slag gaat met zaken als taalgebruik en het gebruik van ‘echte’ mensen in communicatie. Ook elders binnen de gemeente wordt meer expertise in samenwerking met jongeren opgebouwd, zoals in de pool van Samen stad maken. We gaan daarnaast jonge Utrechters betrekken bij de nieuwe uitvraag over jongerenwerk.

Pijler 3: Samenwerken met jonge Utrechters vanuit het onderwijs
Jongeren hebben veelvuldig genoemd dat het onderwijs een fijne plek is voor hen om betrokken te worden. We zien het organiseren van samenwerking met jonge Utrechters vanuit het onderwijs daarom als essentieel. Daarom gaan we intensiever samenwerken met onderwijsinstellingen bij de invulling van burgerschapsonderwijs, onder andere door het aandragen van ‘levensechte vraagstukken’. Om vraag en aanbod van deze vraagstukken bij elkaar te brengen stellen we een gemeentelijke coördinator in die in direct contact staat met het onderwijs. Deze coördinator zorgt er ook voor, samen met collega’s van beleidsafdelingen, dat de vraagstukken die vanuit de gemeente worden aangedragen passend zijn bij het onderwijs. Hierbij kan gedacht worden aan samenwerking buiten de gemeente zelf, zoals met (maatschappelijke) organisaties uit de stad.

Pijler 4: Erkenning en waardering
Erkenning en waardering zijn fundamenteel voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het versterkt positief gedrag en motiveert hen om actief te worden in hun omgeving. Gemeente, bedrijven en partners spelen hierbij een cruciale rol door beloning (zowel financieel als in de vorm van ‘in het zonnetje zetten’) op een leeftijdsgerichte manier vorm te geven. We gaan daarom een beloning geven bij deelname aan peilen. En we organiseren een inspiratiemarkt waar jongeren hun ideeën kunnen presenteren. De eerste bijeenkomst waar jongereninitiatieven in de schijnwerpers worden gezet vindt plaats in maart 2026, in samenwerking met de VNG, STAD, Save the Children en natuurlijk jonge Utrechters zelf.

Moties
Met het vaststellen van dit uitvoeringsprogramma geven we ook uitvoering aan een aantal moties. Als antwoord op M422 Ook Utrecht verdient een jongerenraad, kiezen we ervoor om extra te investeren in het versterken van de bestaande jongerenraden en het meer in positie brengen van de ideeën van jongeren(initiatieven) door vanaf nu jaarlijks een inspiratiemarkt te gaan organiseren. Tijdens dit jaarlijkse evenement komen jongerenraden, jongereninitiatieven en afgevaardigden van het college

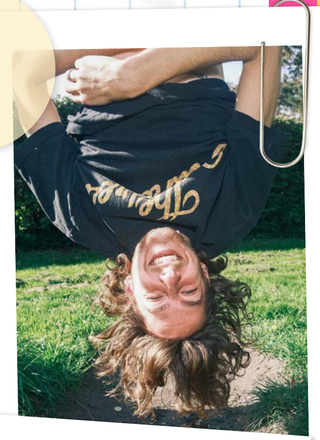
en de raad samen. Jonge Utrechters kunnen hierbij hun ideeën presenteren. Denk aan: acties van jongereninitiatieven, afgeronde studieprojecten of een weergave van de inzet van jongerenraden. Hiermee krijgen het college en de raad direct inzicht in de behoeften en wensen van jonge Utrechters, wat leidt tot beleidskeuzes die beter bij hen aansluiten. Jonge Utrechters krijgen tegelijkertijd erkenning en waardering voor hun inzet. Jongeren hebben aangegeven liever hun stem te laten horen op een meer laagdrempelige en minder 'geformaliseerde' manier en daarmee is dit een geschikte manier om hun stem te verstevigen. Met dit uitvoeringsprogramma zetten we in op een verbeterde samenwerking tussen jonge Utrechters en de gemeente het hele jaar door, maar expliciet de inspiratiemarkt is een gelegenheid voor jongeren om hun stem te bestendigen. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 is amendement A156 Bezuinig niet op de stem van de toekomst aangenomen, waarbij middelen zijn vrijgemaakt om binnen Samen stad maken verder uitvoering te geven aan deze motie M422 en daarmee te investeren in de stem van jonge Utrechters. Dit uitvoeringsprogramma geeft aan hoe we dat gaan doen.
Een aantal moties wordt met dit uitvoeringsprogramma voor een deel afgedaan. Onder pijler 2 geven we aan hoe we extra moeite doen om alle geluiden van verschillende jongerendoelgroepen te horen, zo ook de doelgroep waarin wordt opgeroepen in M157 Betrek ook de GSA bij beleid over jeugd Utrecht.
Met betrekking tot M518 Samen met jongeren aan tafel voor betere participatie binnen de jeugdzorg willen we onderzoeken of jongeren, ouders en ervaringsdeskundigen hun positie nog verder kunnen versterken bij bestaande overleggen, zoals een stadstafel. Er is inmiddels structurele vertegenwoordiging van ouderperspectief bij het stelselgesprek Jeugd, dat vier keer per jaar plaatsvindt. Daarnaast spreken we jongerengroepen als Young Minds al structureel, we gaan dit verder uitbreiden binnen de jeugdzorg en evalueren hoe ze hun stem nog beter kunnen laten horen. Daarnaast geven we in het uitvoeringsprogramma aan hoe structurele in- en tegenspraak van jonge Utrechters georganiseerd kan worden. Hiermee is motie M17 Geef oudervertegenwoordigers, jeugdvertegenwoordigers en cliëntenorganisaties een stoel voor een deel afgedaan.

Tot slot
Dit uitvoeringsprogramma heeft looptijd 2025 – 2028. Er is duurzame cultuur- en gedragsverandering nodig om samenwerking met jongeren te verbeteren. Dit kost tijd en is een proces van een lange adem. Het is onderdeel van de cultuurverandering die met de beleidsnota Samen stad maken al is gestart en vraagt een verandering van houding en gedrag van ambtenaren, college en raad. De maatregelen in dit uitvoeringsprogramma zijn erop gericht om deze gedragsverandering te versterken. We zien de samenwerking met jongeren dus niet als een op zichzelf staand thema, maar als onderdeel van ons beleid. Daarom worden alle maatregelen gedekt vanuit al bestaande budgetten; we versterken de samenwerking vanuit wat we al doen. Er zijn geen extra budgetten gereserveerd.
Tweejaarlijks ontvangt uw raad de monitor met effectindicatoren van het gehele Samen stad maken-beleid met daarbij een voortgangsbrief (de volgende verschijnt in 2026). Hierin nemen we ook voortgang op wat betreft 'samenwerking met jongeren' (zoals omschreven in raadsbrief Voortgang Samen stad maken). Dit doen we onder andere aan de hand van peiling over de effecten van dit uitvoeringsprogramma tijdens het uitvoeren van de maatregelen (denk aan: peiling tijdens inspiratiemarkt of sessie met onderwijsinstellingen). Tijdens de looptijd van dit uitvoeringsprogramma zal dit specifiek gaan over de uitvoering van de nieuwe maatregelen die in dit document beschreven staan.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

De stem van jonge Utrechters

Voorwoord

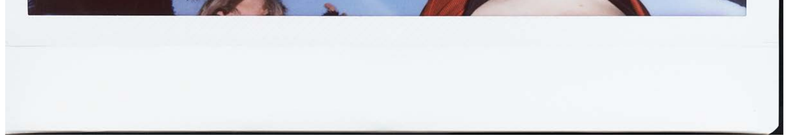
Dit uitvoeringsprogramma 'De stem van jonge Utrechters' is voor en door jongeren gemaakt in samenwerking met YoungMinds en de gemeente Utrecht. Jongeren vertellen graag zelf waarom zij samenwerking tussen de gemeente en jonge Utrechters zo belangrijk vinden:

"Het meewerken aan het uitvoeringsprogramma vind ik belangrijk en ben blij dat de gemeente Utrecht zo gaat werken. Omdat de gemeente zo dichter bij jongeren kan komen. Voor mij wordt het daardoor makkelijker om contact te maken en dingen bespreekbaar te maken die spelen.**"**

"Ik vind het belangrijk dat er met het uitvoeringsprogramma wordt gewerkt omdat wij jongeren in de toekomst moeten leven met de gevolgen van besluiten die worden genomen door degenen die nu aan de touwtjes trekken(duurzaamheid).**"**

"Ik ben blij dat de gemeente Utrecht met jongeren gaat samenwerken. Eindelijk! Dit voelt hierdoor dat ze laten zien dat het niet nep is in plaats van het alleen maar zeggen en niet menen.**"**

“Zelf wist ik bijvoorbeeld niet goed waar ik terecht kon met vragen rondom mijn thuissituatie, terwijl er binnen de gemeente heel veel mogelijkheden zijn om jongeren te helpen, maar vaak weten wij daar niets van. Door beter zichtbaar te maken wat er al is, kunnen jongeren zoals ik sneller de weg vinden. Voor mij gaat het niet alleen om hulp maar ook om kansen om zelf iets voor de stad te betekenen.**”**

“Het voelt goed om hieraan mee te werken en geruststellend dat de gemeente Utrecht ook met jongeren wil werken. Veel jongeren net als ik hebben het idee dat hun stem niet meetelt, niet alleen omdat ze jongeren zijn maar een bepaald soort jongeren die niet past in zo een imago. Ik ben stil en bijna onzichtbaar en vind het spannend om mijn zegje te doen maar nu kan het op verschillende manieren toch.**”**

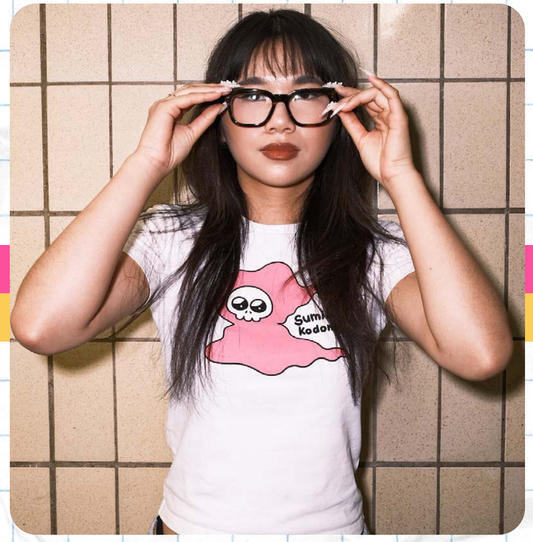
“Wat het meewerken aan uitvoeringsplan mij heeft gebracht. Eerlijk, ik dacht altijd: een jongerenpanel is niks voor mij en ze willen mij niet. Ik durf niet zo makkelijk voor groepen te praten en ik dacht dat het alleen voor een bepaald soort jongeren was. Maar via school kreeg ik de kans om op een andere manier mee te doen en mijn mening te geven. Dat voelde veiliger want ja iedereen praat mee en dit hoort bij school. Het was een leuke ervaring. En toen merkte ik: Mijn stem telt écht. Daardoor ben ik anders gaan kijken naar ook het jongerenpanel. Ik dacht eerst dat het niks voor mij was, maar nu zie ik dat je ook daar gewoon jezelf mag zijn en dat jouw mening belangrijk is.**”**

close

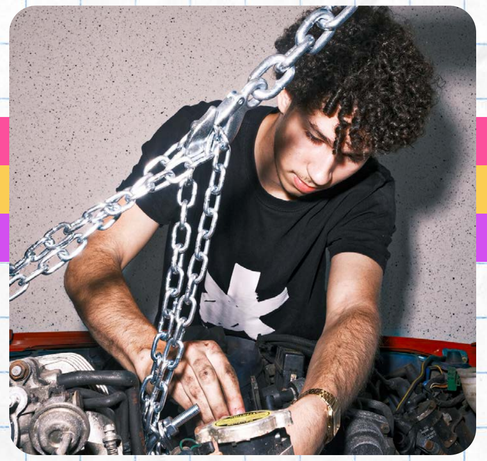
Inhoud

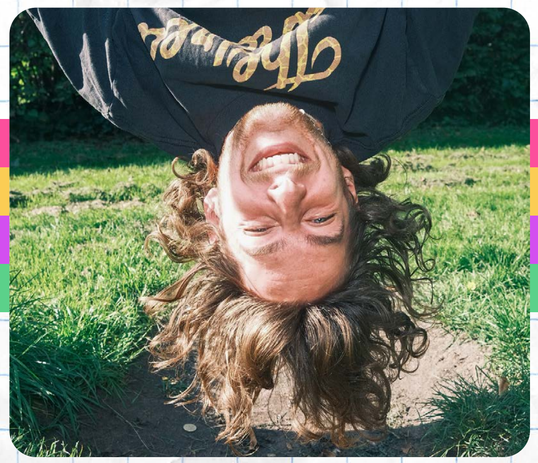
Samen stad maken met jonge Utrechters 5

Vier pijlers 11

Planning 28

Nawoord 30

Samen stad maken met jonge Utrechters

Utrecht wil een stad zijn waar iedereen gezond en gelukkig kan leven. Daar horen jonge Utrechters natuurlijk ook bij. Daarom hebben we het programma ‘Samenwerken met jonge Utrechters’ gemaakt: een plan waarin jonge Utrechters zelf meer te zeggen krijgen over wat er in de stad gebeurt.

Dit programma hebben we samen met jongeren ontwikkeld. De ideeën, ervaringen en wensen van jonge Utrechters zijn de basis. Het resultaat: vier duidelijke thema's waar we de komende jaren mee aan de slag gaan (2025 – 2028):

- **Steun voor initiatieven:** steun voor ideeën en projecten van jonge Utrechters.
- **Bereiken en contact:** zorgen dat alle jonge Utrechters hun stem kunnen laten horen.
- **Onderwijs:** meer samenwerken met scholen.
- **Erkenning en waarderen:** laten zien hoe belangrijk de inzet van jonge Utrechters is.

Er is geen apart budget, maar we kiezen binnen bestaande middelen en projecten voor een nieuwe aanpak. Verspreid over de hele organisatie. Elke twee jaar laten we in de voortgangsbrief Samen stad maken zien hoe het gaat en wat we hebben bereikt. We peilen ook bij anderen hoe zij vinden dat het gaat.

Met dit programma willen we dat jonge Utrechters – van basisschool tot student – hun stem laten horen en echt meedoen in de stad. **Want Utrecht maken we samen!**

Met jonge Utrechters bedoelen we jongeren tussen 9 en 27 jaar. We onderscheiden daarbij ook de levensfase waar je je in bevindt. We richten ons met dit programma op eind basisscholieren, middelbare scholieren, mbo-, hbo- en wo-studenten.

'Utreg is m'n stadsie'

‘Spreek meer jongeren aan om betrokken te worden bij ontwikkelingen in de stad’

Waarom samenwerken met jonge Utrechters?

Utrecht wil een stad zijn waar iedereen mee kan doen. Dat geldt natuurlijk ook voor jonge Utrechters. Toch worden nu vaak onvoldoende jongeren gehoord. Jonge Utrechters zijn niet alleen de toekomst, maar ook nu al partners in het maken van de stad.
De gemeente Utrecht roept daarom de minister van Binnenlandse Zaken op om de leeftijd dat je mag stemmen bij verkiezingen te verlagen naar 16 jaar.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat jonge Utrechters meer te zeggen krijgen bij plannen van de gemeente en de ruimte krijgen om zelf dingen te doen.

Waarom dat zo belangrijk is?

- **Betere plannen**: Samen met jonge Utrechters komen we tot oplossingen die beter passen bij de stad én hun leven.
- **Meer betrokkenheid**: Door mee te doen, krijgen jongeren meer inzicht in hoe keuzes worden gemaakt en hoe ze zelf invloed kunnen hebben. Dat geeft vertrouwen en versterkt de band met de stad.
- **Groei en kansen**: Meedenken en meedoen geeft trots, zelfvertrouwen én ervaring die jonge Utrechters later verder helpt.
- **Creatieve ideeën**: Jonge Utrechters kijken vaak net anders en komen met nieuwe oplossingen voor lastige vraagstukken.

We willen die samenwerking zo organiseren dat het bij jonge Utrechters past. Niet alleen door duidelijke afspraken te maken, maar ook door ruimte te geven om te experimenteren en fouten te mogen maken. Dat kan bijvoorbeeld met begeleiding vanuit de gemeente. Zo leren we samen en bouwen we stap voor stap aan een stad die écht van ons allemaal is.

Hoe willen we samenwerken?

Als gemeente vinden we het belangrijk om op een fijne en eerlijke manier samen te werken met jonge Utrechters. We zoeken balans in het bieden van veiligheid en het stimuleren van creativiteit en zelfstandigheid, waarbij er ruimte is om fouten te maken. Dat betekent een aantal dingen:

→ **We zijn open en eerlijk:**
We zeggen wat we wél en niet kunnen doen, geven terugkoppeling en vertellen ook als iets niet lukt.

→ **We geven vertrouwen:**
Jongeren krijgen ruimte om te proberen, te leren en fouten te maken. We luisteren écht naar hun mening en laten jongeren zelf aan het roer staan als dat kan.

→ **We tonen lef:**
We durven nieuwe manieren van samenwerken uit te proberen en gaan aan de slag met de signalen die jongeren ons geven.

→ **We zorgen ervoor dat iedereen meetelt:**
We willen alle stemmen horen, ook die minder vaak klinken. We gebruiken duidelijke taal, komen naar jongeren toe en proberen zonder vooroordelen te kijken en luisteren.

→ **We bouwen aan relaties:**
Niet alleen als de gemeente jongeren nodig heeft, maar ook tussendoor. We zoeken de samenwerking met scholen en brengen jongeren en volwassenen met elkaar in gesprek.

→ **We blijven leren en verbeteren:**
We vragen om feedback, kijken samen hoe het beter kan en stoppen ook als iets niet werkt.

‘Blijf hard werken aan je dromen’

Zo maken we samen een stad waar iedereen zich gezien en gehoord voelt

Deze zogenoemde leidende principes voor houding en gedrag zijn belangrijk voor alle vormen van samenwerking met Utrechters.

Vier pijlers

In dit uitvoeringsprogramma staan 4 pijlers centraal. De pijlers zijn gericht op hoe we de samenwerking met Utrechtse jongeren bevorderen:

1. **Steun voor initiatieven van jonge Utrechters**

2. **Jongeren bereiken**

3. **Samenwerken met jongeren via school of studie**

4. **Erkenning en waardering voor jongeren**

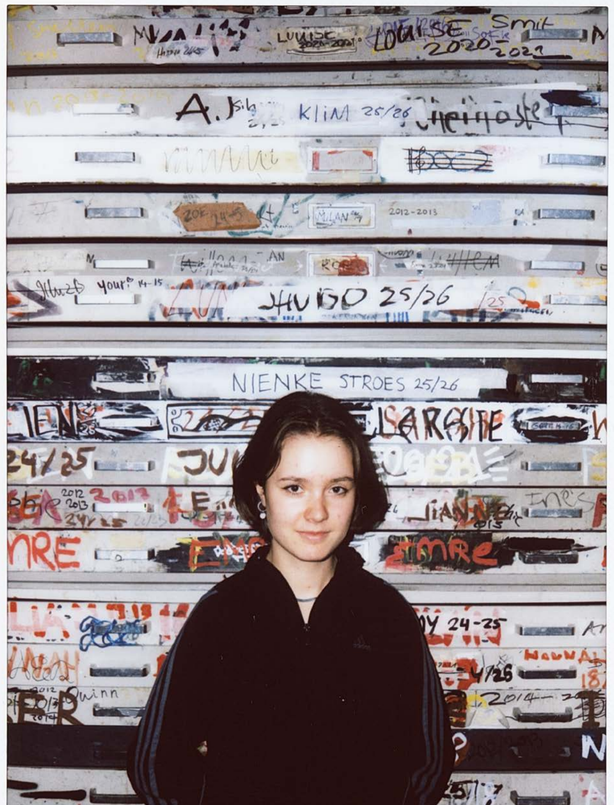
Elke pijler lichten we toe en we noemen concrete acties die we gaan doen om samenwerken binnen elke pijler te verbeteren.

Pijler 1.
Steun voor initiatieven van jonge Utrechters

In Utrecht willen we het jongeren makkelijk maken om hun ideeën voor de stad waar te maken. Of ze nu een plan hebben voor de buurt, een creatieve activiteit of een project met vrienden: wij helpen ze op weg.

Dat doen we door initiatieven financieel te steunen, bijvoorbeeld via het Initiatievenfonds of Impuls Jongerencultuur. Maar ook door mee te denken, samen te werken met organisaties in de stad en jonge Utrechters te koppelen aan clubs die jongeren begeleiden – zoals Stichting Talent and Dreams (STAD) of de stadsambassadeurs van Thirty030.

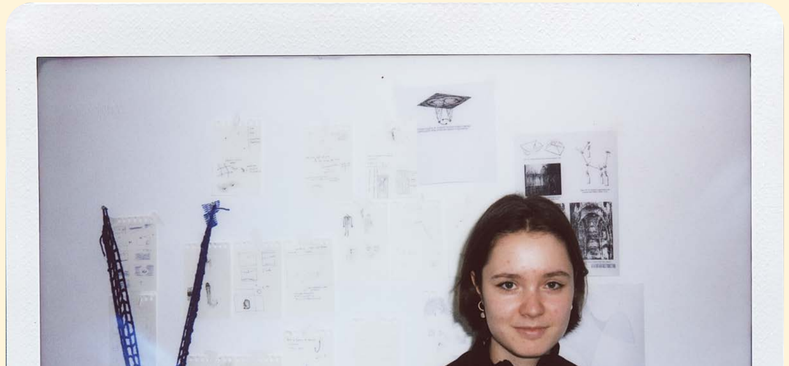
Het gaat niet om regels en papierwerk, maar om ideeën van jongeren en hun inzet. Zo laten we zien dat jongeren niet alleen meepraten, maar écht verschil maken in de stad.

Hoe gaan we dat doen?

1.1 - Initiatievenfonds nóg makkelijker voor jongeren
Hebben jonge Utrechters een tof idee voor de buurt of stad? Met het **Initiatievenfonds** kunnen ze snel en simpel geld aanvragen om het plan uit te voeren. Het aanvragen gaat makkelijk. Jonge Utrechters kunnen het heel jaar door een aanvraag doen. Binnen vier weken horen ze of ze geld krijgen. Een kort plannetje op papier met eenvoudige begroting is vaak al genoeg. Hulp nodig? Ze kunnen altijd appen naar een 06-nummer of advies vragen aan een wijkadviseur. Binnen een werkdag krijgen ze een reactie.

We willen het fonds voor jongeren nóg toegankelijker maken. Daarom zorgen we voor voorbeelden (zoals een voorbeeld begroting of flyer) die je kunt gebruiken. En zorgen we ervoor dat we zichtbaar zijn op plekken waar jongeren zijn – van gastelessen op scholen tot evenementen als pitch nights en online. Ook werken we samen met organisaties als STAD, **VoorJeStadsie** en **SportUtrecht** die jongeren helpen hun plannen uit te voeren. Onlangs testten we een nieuwe campagne op het Science Park, samen met jongeren zelf. Dat werkte goed: met inspirerende voorbeelden, posters, online acties én gesprekken op straat. Dit succes rollen we ook uit naar andere delen van de stad.

Ideeën van jongeren + onze steun. Het Initiatieven-fonds is er om creatieve plannen van jongeren waar te maken.

1.2 - Meer aandacht voor jongeren in subsidies
We willen dat jongeren makkelijker gebruik kunnen maken van subsidies. Daarom nemen we **jeugd als aparte doelgroep** op in de regeling *Stem van Utrechters*. Zo krijgen jonge Utrechters meer ruimte om de stem van jonge Utrechters te laten horen aan de gemeente.

Ook in andere regelingen maken we meer plek voor jongeren, zoals bij de nieuwe **subsidieregeling sociale basis** (ondersteuning voor jeugd en ouders) en de **projectsubsidie cultuur**. Dankzij de jongerenimpuls konden al veel culturele projecten van en voor jongeren starten. We kijken hoe we ervaringen met de jongerenimpuls structureel onderdeel kunnen maken van onze subsidies bij cultuur.

We zetten in op meer steun en meer kansen voor jongeren in Utrecht.

1.3 - Campagne voor buurtcentra
Veel jongeren willen een plek om hun eigen activiteiten te organiseren, zonder dat het veel kost. Dat kan al! **Buurtcentra**, **sporthallen** en bibliotheken zijn vaak gratis of heel goedkoop te gebruiken.

We informeren en inspireren inwoners vaker om gebruik te maken van buurtcentra via campagnes. In 2026 doen we dat weer speciaal gericht op jongeren. Samen met jonge Utrechters maken we een campagne die echt aansluit bij wat zij belangrijk vinden. Het doel: jongeren laten voelen dat ze ook welkom zijn en laten zien dat ze makkelijk zelf iets kunt organiseren in hun buurt.

12 buurtcentra hebben digitale schermen waarop activiteiten worden getoond. Zo zie je meteen wat er speelt en kun je aansluiten of zelf iets organiseren.

1.4 - Jongeren aan elkaar verbinden
Veel jongeren willen makkelijk ideeën uitwisselen met anderen die ook iets organiseren in de stad. We helpen jonge Utrechters bij een jongeren-platform in Leidsche Rijn/Vleuten de Meern om onderling ideeën uit te wisselen. Daarnaast kijken we hoe we dit digitaal beter mogelijk kunnen maken én organiseren we ieder jaar een bijeenkomst waar jongeren elkaar, de gemeente en organisaties ontmoeten. Dat leggen we nog meer uit bij 4.1.

Zo leren jongeren elkaar kennen, krijgen ze erkenning voor wat ze doen en wordt samenwerken het hele jaar door een stuk makkelijker.

1.5 - Meer ontmoetingsplekken voor jongeren
Jongeren geven zelf aan dat er meer plekken nodig zijn waar ze elkaar kunnen ontmoeten, chillen of samen iets organiseren. Dit is nodig zodat jongeren elkaar makkelijker vinden, ze zich kunnen organiseren en samen initiatieven kunnen opzetten en uitvoeren. Daarom werken we samen met jongeren aan het opzetten en verbeteren van **ontmoetingsplekken in de stad**. Deze ontmoetingsplekken kunnen zowel binnen als buiten zijn.

Het doel? Jonge Utrechters met elkaar en de buurt verbinden, ruimte geven om zelf activiteiten te bedenken en zo eigenaarschap en ontwikkelkracht te vergroten. **De visie hiervoor is door jongeren zelf gemaakt.** En ook de inrichting en regels van de plekken bedenken we samen.

Zo ontstaan er plekken die écht aansluiten bij wat jonge Utrechters belangrijk vinden.

Pijler 2.
Jongeren bereiken

We willen weten wat jonge Utrechters belangrijk vinden. Nu horen we dat niet altijd, omdat de gemeente vaak communiceert op een manier die niet bij jongeren past. Daarom stappen we meer in de wereld van jongeren: online, op school, op straat en bij ontmoetingsplekken. We willen hun ideeën en ervaringen meenemen bij beslissingen over de stad. Er zijn al toffe voorbeelden: plekken om te chillen, projecten voor mentale gezondheid en jongerenwerk. Daar bouwen we op verder.

Hoe gaan we dat doen?

2.1 - Steun voor actieve jongerenraden
Omdat we het belangrijk vinden dat jonge Utrechters goed hun stem kunnen laten horen, hebben we gevraagd hoe zij dit zouden willen. Ze willen graag meedenken op hun eigen manier, niet vastzitten in een formele club. Daarom willen we bestaande initiatieven sterker maken, zoals **YoungMinds** en **Thirty030**. Jongerenraden of initiatieven die vanuit jongeren zelf ontstaan, zijn vaak het meest echt en betrouwbaar. Daarom moet de gemeente elke jongerenraad zien als “officieel” en starten we geen nieuwe, Utrechtse jongerenraad.

De gemeente gaat het volgende extra doen:

- Jongeren meer met elkaar en met de stad in contact te brengen door de inspiratiemarkt (zie 4.1). Hier kunnen jongeren ook zelf onderwerpen aandragen om te bespreken met de gemeente.
- Met **International Organization for Migration (IOM)** subsidie aan te vragen, zodat een jongeren-raad kan meedoen aan onderzoek naar inclusie (ook voor jongeren met migratieachtergrond).
- Young Minds Utrecht te ondersteunen met een vast aanspreekpunt vanuit de gemeente en **STAD**.

Ook moet het makkelijk blijven voor jongeren om zélf een jongerenraad of initiatief te starten.

2.2 - Meer expertise op jonge Utrechters

De gemeente heeft veel verschillende dingen te vertellen aan jonge Utrechters. Daarom komt er een **team jongeren-communicatie** dat alles bundelt en duidelijker maakt.

Het team houdt rekening met:

- **Taal die klopt:** serieus als het moet, luchtig als het kan. Altijd helder en begrijpelijk – geen jongerentaal.
- **Stap voor stap communiceren:** begin bij de eerste horde waar jongeren tegenaan lopen. Zo blijft het proces duidelijk en overzichtelijk.
- **Inzet van de juiste kanalen:** sociale media als dat past, maar soms werkt een brief of een gesprek juist beter. Belangrijkste: aansluiten bij waar jongeren echt zijn.

Binnen **Samen stad maken** komt er ook meer focus op jongeren. Medewerkers die nu al projecten doen, gaan zich extra richten op samenwerking met jonge Utrechters.

‘Ga meer met jongeren praten’

2.3 - Samenwerken met jonge Utrechters - op hun manier

We vroegen jongeren hoe ze contact willen met de gemeente. Dit werkt volgens hen:

- **Ga naar jongeren toe:** op school, in de sportschool, op straat of in het winkelcentrum.
- **Maak het persoonlijk:** jongeren praten makkelijker met iemand bij wie ze zich herkennen. Neem dus ook jongeren mee in straatgesprekken.
- **Houd het chill en informeel:** geen lange vergaderingen of formele clubs, maar laagdrempelig en gezellig. Neem tijd om elkaar te leren kennen.
- **Geef een beloning:** waardering telt.
- **Gebruik socials slim:** Insta of Snapchat werkt soms, maar niet altijd – jongeren krijgen al veel prikkels via sociale media.

Extra tips van jongeren

- Betrek jongeren niet alleen met praten, maar ook in de uitvoering. Maak bijvoorbeeld samen met jongeren de vragenlijst als je gaat peilen of maak jongeren onderdeel van de oplossing. Dat geeft eigenaarschap.
- Gebruik bestaande netwerken om jongeren te bereiken, behalve bij serieuze onderwerpen - dan moet de gemeente zelf zichtbaar zijn.
- Creëer een veilige plek waar jongeren ook met andere groepen in gesprek kunnen.
- Laat meer beelden zien (bijv. 3D bij bouw-projecten), dat maakt meedenken makkelijker.
- Deel voorbeelden van wat andere jongeren hebben gezegd, dat helpt bij reageren.
- Leg uit wat er met hun input gebeurt en wees eerlijk over wat wél en niet kan.

2.4 - Nieuwe aanbesteding jongerenwerk

De huidige samenwerking met Stichting JoU loopt tot eind 2026. Daarom starten we een nieuwe aanbesteding voor jongerenwerk in de stad. Op basis van goede ervaringen, evaluaties en gesprekken met jongeren vinden we het volgende belangrijk:

- Jongerenwerkers werken **met jongeren**, niet alleen **voor jongeren**.
- Ze helpen jongeren hun talenten te ontwikkelen en mee te doen in de stad.
- Ze ondersteunen eigen ideeën en initiatieven van jongeren.
- Ze luisteren actief naar wat jongeren nodig hebben en passen hun werk daarop aan.
- Ze bouwen aan vertrouwen en een goede band met jongeren.

Zo zorgen we dat jongerenwerk echt aansluit bij de leefwereld van jonge Utrechters.

2.5 - Ruimte voor eigen stem
We willen dat jonge Utrechters hun eigen plek pakken in de stad. Geen jongerenraad die van bovenaf wordt opgelegd, maar initiatieven die ontstaan vanuit jongeren zelf. Zo sluiten we aan bij hun motivatie en energie.

Daarnaast kijken we hoe jongeren (en ouders/ verzorgers) sterker kunnen meedoen in bestaande overleggen, zoals stadstafels en gesprekken over jeugd. Niet alleen “een stoel aan tafel”, maar ook écht meebeslissen.

Er zijn al goede voorbeelden:
- Young Minds Utrecht praat structureel mee over beleid.
- **Expex** deelt ervaringen vanuit de jeugdzorg.
- Steeds vaker schuiven jongeren aan bij overleggen en besluitvorming.

De komende tijd breiden we dit uit en blijven we checken of de stem van jonge Utrechters echt verschil maakt in beleid en uitvoering.

Pijler 3.
Samenwerken met jongeren via school en studie

Scholen en opleidingen zijn dé plek waar bijna alle jonge Utrechters samenkomen. Daarom zien we onderwijs als een logische en laagdrempelige manier om met jonge Utrechters samen te werken. Jongeren geven zelf ook aan dat school of studie vaak de plek is waar je het makkelijkst meedoet. Bovendien sluit dit mooi aan bij burgerschapslessen en schoolprojecten die al bestaan. Zo versterken onderwijs en gemeente elkaar.

Waarom via onderwijs samenwerken?

- **Makkelijk contact:** Tijdens school- of studietijd is het voor jongeren vaak eenvoudiger om mee te denken dan in de drukte daarbuiten.
- **Democratie leren door te doen:** Door mee te praten en beslissen ervaren jongeren hoe je invloed kunt uitoefenen en wat er nodig is om dingen te veranderen. Dat geeft vertrouwen en zin om bij te dragen aan de stad.
- **Leren in de praktijk:** Samen met de gemeente werken aan echte maatschappelijke vraagstukken maakt lessen concreter en helpt jongeren om hun talenten en vaardigheden verder te ontwikkelen – nu én voor later.

Hoe gaan we dat doen?

3.1 - Levensecht leren & burgerschap op school
Burgerschapsonderwijs op school leert leerlingen dat hun stem ertoe doet. Op veel scholen gebeurt al van alles rondom levensecht leren en burgerschap. Denk aan het programma van Democratie 030, projecten met **stichting MOVE**, challenges van de **Utrecht Challenge Alliantie**, **kinderwijkraden**, **U-DECIDE**, of **living labs**. Toch gebeurt dit nu vaak los van elkaar, en moeten scholen vaak zelf het wiel uitvinden. Daarom wil de gemeente samen met scholen en stedelijke partners zorgen dat levensecht burgerschapsonderwijs beter wordt georganiseerd en gekoppeld aan het schoolcurriculum. Hiervoor is al een gezamenlijk doel in de Utrechtse Onderwijsagenda: **in 2027 heeft elke jonge Utrechter minstens één keer meegedaan aan een project met een echt vraagstuk uit de stad.**

Burgerschapsonderwijs is geen apart vak op school maar is onderdeel van verschillende lesvakken. Dat kan op allerlei manieren: meedenken over stellingen in een debat, een maatschappelijke stage lopen, een dag meelopen in het stadskantoor of een project doen dat direct iets oplevert voor de wijk. Hierbij is ook aandacht voor democratische vaardigheden en mensen met verschillende achtergronden of seksuele geaardheid. Jonge Utrechters krijgen zo meer inzicht in verschillende standpunten, belangen en dilemma's die kunnen spelen. En hoe moeilijk het soms is om besluiten te nemen voor alle Utrechters. De gemeente helpt scholen en andere organisaties om dit vorm te geven.

3.2 - Eén aanspreekpunt voor 'Utrechtse vraagstukken'

Scholen willen graag met echte vraagstukken uit de stad aan de slag, maar het is vaak lastig om de juiste ingang bij de gemeente te vinden. Daarom komt er bij de gemeente **één coördinator 'Utrechtse vraagstukken'**. Deze persoon is hét aanspreekpunt voor scholen én voor collega's binnen de gemeente die de stem van jonge Utrechters willen meenemen.

De coördinator zorgt dat vraag en aanbod elkaar makkelijk vinden:

- koppelt scholen snel aan de juiste mensen of organisaties (ook buiten de gemeente, zoals bedrijven),
- verzamelt en deelt actuele maatschappelijke vraagstukken die passen bij het lesprogramma,
- stimuleert samenwerking tussen scholen, gemeente en partners in de stad.

Zo krijgen jongeren toegang tot echte uitdagingen in hun wijk of stad, leren ze hoe hun ideeën verschil maken, en kan de gemeente profiteren van hun frisse blik. Scholen krijgen er bovendien extra ondersteuning en een groot netwerk bij.

Samen zijn en maken we Utrecht!

'Maak kenbaar aan de inwoners van Utrecht dat jullie er als gemeente voor hen zijn.'

3.3 - Passende vraagstukken voor schoolprojecten
Niet elk vraagstuk van de gemeente past goed bij scholieren en studenten. Soms is het te vaag, duurt het te lang of voelt het alsof er weinig mee gebeurt. Daarom gaat de nieuwe coördinator samen met collega's en scholen zorgen dat we betere, meer **passende vraagstukken** bedenken. Dat doen we samen met onderwijsinstellingen. Het kan ook zo zijn dat jonge Utrechters juist een onderwerp hebben, waarover ze met de gemeente willen praten.

Wat houdt dat in?

- De projecten hebben een duidelijk doel en leveren binnen een jaar resultaat op.
- Er blijft genoeg ruimte voor de ideeën en creatieve oplossingen van jonge Utrechters, zonder dat alles al vaststaat.
- We zoeken vaker de samenwerking met partners uit de stad, zodat jongeren echt zien wat hun inzet oplevert.

Zo maken we schoolprojecten niet alleen nuttig voor de gemeente, maar ook leuk en waardevol voor jongeren– met échte impact in de stad én ruimte voor de stem van jonge Utrechters.

Pijler 4.
Erkenning en waardering

Iedereen wil gezien en gewaardeerd worden – dat geldt zeker ook voor jongeren. Een compliment, een podium of een simpel ‘goed gedaan’ kan al motiveren om actief mee te doen in de buurt of stad. Door jongeren erkenning te geven, voelen ze zich meer betrokken en durven ze hun stem te laten horen. Dat versterkt niet alleen hun eigen ontwikkeling, maar ook de diversiteit van ideeën in Utrecht.

Belonen hoeft niet altijd met geld: soms is waardering in de vorm van aandacht of de kans krijgen om iets te laten zien minstens zo waardevol. Zo creëren we samen een stad waar jonge Utrechters zich gewaardeerd en thuis voelen én meebouwen aan de toekomst.

4.1 - Inspiratiemarkt voor jongeren
Elk jaar organiseert Utrecht een **inspiratiemarkt voor jongeren.** Hier presenteren jongerenraden en jonge Utrechters hun ideeën en projecten – van acties in de wijk tot studieprojecten. Zo horen gemeente, college en raad direct wat jongeren belangrijk vinden. En jongeren krijgen zo waardering én een podium voor hun inzet.

Het is ook een kans om elkaar te ontmoeten, tips uit te wisselen en misschien zelfs nieuwe samenwerkingen te starten. En een moment waarop jonge Utrechters nieuwe vraagstukken kunnen benoemen en in gesprek kunnen met de gemeente. Om zo gezamenlijk hun stem te laten horen.

Elke keer helpt één jongereninitiatief mee als organisator, zodat de markt echt van en voor jongeren is.

De eerste editie is in maart 2026. Iedereen is welkom: jongeren, raadsleden, organisaties en andere Utrechters die benieuwd zijn naar wat jongeren te vertellen hebben.

4.2 - Belonen bij peilen

Veel jongeren worden nog niet gehoord. Om dat te veranderen, wil de gemeente het makkelijker én leuker maken om mee te doen aan peilingen. Daarom gaan we deelname van jongeren die meedoen vaker belonen.

Denk bij een beloning aan:

- Iets lekkers na het meedoen aan een peiling
- Het verloten van een cadeaubon onder deelnemers,
- Iemand uitroepen tot “topper van de maand” via social media,
- Of een bedankje/vrijwilligersvergoeding bij intensieve samenwerking.

Iedere stem telt – en meedoen wordt gewaardeerd. We doen dit onder andere via **DenkMee.**

Planning

2025

- Oprichting **expertiseteam jeugdcommunicatie** en **pool Samen stad maken** is gestart
- Gestart met **meer ontmoetingsplekken** voor jongeren
- November 2025: lancering jongerenplatform Leidsche Rijn/Vleuten de Meern.

2026

- Begin 2026: doorontwikkeling **projectsubsidies cultuur**.
- Begin 2026: campagne **buurtcentra voor jongeren**.
- Begin 2026: **Initiatievenfonds laagdrempeliger voor jongeren**.
- Begin 2026: jonge Utrechters aan de **overlegtafel**
- Maart: **eerste jongerenbijeenkomst** om ideeën uit te wisselen.
- Uiterlijk juni 2026: scholen krijgen een **vast aanspreekpunt** bij de gemeente.

2027

- Nieuwe subsidieregelingen gaan in: **Stem van Utrechters** en **sociale basis**.
- Op 1 januari start een nieuwe opdracht voor het **jongerenwerk.**

Andere maatregelen, zoals passende vraagstukken voor onderwijs en versterking van jongerenraden, lopen **doorlopend** of zijn afhankelijk van subsidieaanvragen. Kijk in de bijlage voor de planning en de financiën in meer detail**.**

Nawoord

"Ik voel gewoon trots dat ik van het begin tot het eind mocht meewerken aan het uitvoeringsprogramma en echt mee mocht beslissen wat er wel en niet in kwam tot hoe het eruit moet zien voor jongeren. Dit heb ik niet alleen voor mij gedaan maar voor alle jongeren!"

"Samenwerken met jongeren, ja graag! Omdat jongeren de toekomst van Nederland zijn dus ze moeten meer in gesprek gaan met ons. Het betekent dat mijn stem wordt gehoord door de gemeente Utrecht en dat is wat ik belangrijk vind, mijn stem laten horen!"

Dit uitvoeringsprogramma samen met jonge Utrechters maken, is een mooie eerste stap. We praten hierin niet over jongeren, maar werken echt samen met jongeren. En we kunnen het niet beter zeggen dan deze jongeren zelf. Daarom tot slot deze stem van een jonge Utrechter om ons te inspireren en aan te zetten tot nog meer en betere samenwerking met jongeren:

"Het betekent veel voor mij dat de gemeente Utrecht jongeren actief betrekt bij het uitvoeringsprogramma en dat deze wordt gemaakt. Meestal wordt er over jongeren gesproken, maar nu krijgen we de kans om echt mee te doen. Dat geeft het gevoel dat onze ideeën en ervaringen serieus worden genomen. Ik vind dit belangrijk, omdat we zelf het beste weten wat er speelt in ons leven en in de stad. Door samen keuzes te maken sluiten de plannen beter aan op de werkelijkheid. Dat geeft mij vertrouwen en energie, omdat ik geloof dat we samen echt iets kunnen veranderen."

Gemeente Utrecht

Dit uitvoeringsprogramma is gemaakt door de gemeente Utrecht in nauwe samenwerking met jonge Utrechters onder begeleiding van YoungMinds Utrecht.

Met dank voor de fotografie aan Romario Pierau

Bijlage bij ‘De stem van jonge Utrechters’

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Doelgroep 3
Waarom samenwerken met jonge Utrechters? 4
Verandering in houding en gedrag 5
Pijlers 7
Pijler 1: Laagdrempelige ondersteuning voor initiatieven van jonge Utrechters 7
Maatregelen bij pijler 1 7
Pijler 2: Bereiken van jonge Utrechters 11
Maatregelen bij pijler 2 11
Pijler 3: Samenwerken met jonge Utrechters vanuit het onderwijs 15
Maatregelen van pijler 3 15
Pijler 4: Erkenning en waardering 19
Maatregelen bij pijler 4 19
Planning & financiering 21

Inleiding

Het uitvoeringsprogramma is een gezamenlijk resultaat van de gemeente Utrecht en Young Minds Utrecht. Er is voor het maken van het uitvoeringsprogramma veel contact geweest en samengewerkt met veel verschillende jonge Utrechters. Alle informatie hierover is te lezen in het samenwerkingsplan en -verslag. Door deze samenwerking hebben we een uitvoeringsprogramma kunnen maken dat goed aansluit op de behoefte van jonge Utrechters. In deze bijlage geven we nog extra uitleg bij het uitvoeringsprogramma.

Doelgroep

Binnen het uitvoeringsprogramma kijken we naar de doelgroep 'jonge Utrechters' vanuit twee perspectieven:

- We richten ons op levensfase. Soms heeft iemand een andere leeftijd, maar bevindt diegene zich nog wel in de levensfase waarin we hen als jonge Utrechter benaderen. Maar ook andersom: sommige personen hebben wel de leeftijd tussen 9 en 27 jaar, maar bevinden zich al in een andere levensfase. Qua levensfase richten we ons op **eind basisschool, middelbare scholieren, mbo-, hbo- en wo-studenten**.

- Primair definiëren we jonge Utrechters als personen tussen de **leeftijd van 9 en 27 jaar**. Dit is de leeftijd die we bij onderzoeken en peilingen vaak als 'jeugd, jongeren of jonge Utrechters' bestempelen. De aanpak 'Vreedzaam' richt zich met name op kinderen, jongeren maar ook ouders en professionals die met jonge Utrechters werken. Vanaf 9 jaar doen kinderen via de wijkkinderraden zelf actief mee, we versterken deze doorgaande lijn ook in het voortgezet onderwijs en MBO.

Waarom samenwerken met jonge Utrechters?

In de beleidsnota *Samen stad maken - Geen Utrecht zonder U* zijn doelstellingen opgenomen om het eigenaarschap van Utrechters te vergroten en ervoor te zorgen dat college en raad een bredere belangenafweging kunnen maken. We willen extra moeite doen om verschillende Utrechters te horen. In de beleidsnota is een aantal groepen Utrechters en ongehoorde stemmen benoemd die we in ieder geval betrekken en horen bij onderwerpen die hen raakt. En we betrekken hen op een manier die hen past. Hierin worden ook jonge Utrechters, kinderen en jeugdigen genoemd.

Met de beleidsnota *Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden'* is in de opgave 'het belang van kinderen voorop' vastgesteld dat we de samenwerking met jonge Utrechters (voorheen 'jeugdparticipatie') versterken en zo passend mogelijk bij de doelgroep organiseren. Binnen een gemeentelijke organisatie ligt de focus vaak op het beperken van risico's, met gestructureerde processen en duidelijke kaders om stabiliteit en efficiëntie te waarborgen. Dit kan botsen met de dynamiek van jonge Utrechters, die juist ruimte zoeken voor eigen regie, leren en ontdekken. Experimenteren en fouten maken zijn een natuurlijke en belangrijk onderdeel van persoonlijke groei, ongeacht leeftijd dus ook voor jonge Utrechters. Dit sluit aan op het gedachtegoed van Vreedzaam, wat wij binnen Utrecht hanteren.

Daarmee is dit uitvoeringsprogramma een uitwerking van bovenstaande beleidsnota's.

We focussen ons expliciet op het versterken van samenwerking met jonge Utrechters vanwege onderstaande redenen.

- Betere plannen: Jonge Utrechters zijn niet alleen de toekomst, maar zijn ook onze partners van nu. Door goed samen te werken met jonge Utrechters sluiten de oplossingen voor de vraagstukken beter aan bij de mensen voor wie we het doen waar ook jonge Utrechters bij horen. Dit zorgt dus ervoor dat we betere en duurzame oplossingen maken.
- Meer betrokkenheid: Jonge Utrechters krijgen meer inzicht in en begrip van de verschillende inzichten en belangen, dilemma's en afwegingen door onderlinge uitwisseling en terugkoppeling. Dat draagt onder andere bij aan meer betrokkenheid, eigenaarschap en gemeenschapskracht van Utrechters. Dit kan het vertrouwen in de politiek en overheid vergroten én kan invloed hebben op hun eigen rol in de maatschappij (maatschappelijke betrokkenheid).
- Groei en kansen: Voor het ontwikkelen van zelfvertrouwen en zelfstandigheid is het nodig om jonge Utrechters invloed te geven op hun leven: nu en in de toekomst. We zien bij jonge Utrechters vaak een gevoel van trots op het moment dat zij succesvol aan een proces hebben meegedaan. Ook kan het hen helpen in het ontwikkelen van vaardigheden of CV-opbouw.
- Creatieve ideeën: Jonge Utrechters denken vaak buiten de gebaande paden en kunnen met creatieve en innovatieve ideeën komen. Dit zien we als een verrijking én kan leiden tot nieuwe oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen.

We benadrukken dat sommige maatregelen ook van toepassing zijn op andere groepen Utrechters. Het uitvoeringsprogramma richt zich specifiek op jonge Utrechters vanwege bovenstaande redenen. Weliswaar hebben sommige maatregelen een breder effect.

Verandering in houding en gedrag

Bij samenwerking tussen de gemeente en jonge Utrechters is het belangrijk om balans te vinden tussen het bieden van veiligheid, waarin jonge Utrechters beschermd worden, en het stimuleren van creativiteit en zelfstandigheid, waarbij er ruimte is om fouten te maken. Hierdoor kunnen jonge Utrechters hun potentieel benutten. Dat kan bijvoorbeeld met begeleiding vanuit de gemeente. Dit vraagt om een juiste houding en gedrag. Leidende principes voor houding en gedrag bij samenwerking met Utrechters zijn omschreven in de beleidsnota *Samen stad maken – Geen Utrecht zonder U*, zoals onderstaand weergegeven.

De leidende principes voor houding en gedrag zijn belangrijk voor alle vormen van samenwerking met Utrechters. Onderstaand werken we voorbeelden uit van hoe je de leidende principes voor houding en gedrag, specifiek bij samenwerking met jonge Utrechters, kunt toepassen. Hierbij ligt de focus op wat voor deze groep vaak belangrijk is.

Leidende principes	Voorbeeld van gedrag
We zijn open en eerlijk	• We geven duidelijk aan wat de gemeente wel en niet kan uitvoeren. • We spreken af of deelnemers een terugkoppeling willen, op wat voor manier en wanneer. • We vertellen ook eerlijk wat er niet is gelukt.
We geven vertrouwen aan Utrechters	• We geven ruimte aan de jonge Utrechters om te experimenteren. Hierbij mogen ook fouten worden gemaakt. • We zijn oprecht geïnteresseerd en respecteren de mening van jonge Utrechters. • Eigenaarschap over het proces kan bij jonge Utrechters liggen, waarbij wij jonge Utrechters in hun kracht zetten. • Wij geven vertrouwen aan jonge Utrechters, bijvoorbeeld bij het indienen van een subsidieaanvraag. • We zijn flexibel in de samenwerking met jonge Utrechters en geven hen ruimte in het proces.
We tonen lef	• We durven te experimenteren met nieuwe vormen van samenwerking met jonge Utrechters om te kijken wat goed bij hen past. • We durven te handelen op signalen van jonge Utrechters: luisteren en er ook wat mee doen.

We zorgen proactief voor inclusie en diversiteit	• Kinderen en jongeren zijn niet allemaal hetzelfde dus ook binnen deze groep doen we moeite om alle geluiden te horen (aansluitend op M157 Betrek ook de GSA bij beleid over jeugd). Binnen deze groep doen we dus ook ons best om de ongehoorde stem te horen. • We zorgen voor passende taal (geen jongerentaal, maar wel makkelijk en duidelijk) en voor een passende vorm (we gaan naar jonge Utrechters toe op de plekken waar zij al zijn). • We zijn ons bewust van onze eigen vooroordelen en proberen ons te verplaatsen in de doelgroep zonder vooroordelen. • We vragen input op verschillende manieren, zodat het ook bij verschillende kinderen en jongeren aanslaat. • We behandelen kinderen en jongeren als mens. We behandelen hen niet anders vanwege hun leeftijd. • Een vraag stellen, niet oordelen en moeite doen om elkaar te begrijpen.
We investeren in duurzame relaties en verbinding met de stad	• We investeren in de relatie met jonge Utrechters door ook in contact te staan als we hen niet nodig hebben. • We investeren in relaties met onderwijsinstellingen om samenwerking met jonge Utrechters te bevorderen. • We stimuleren dat Utrechters met elkaar in gesprek gaan in een wederzijdse dialoog, bijvoorbeeld jonge Utrechters en volwassenen met elkaar.
We willen continu leren en verbeteren	• We vragen om feedback van jonge Utrechters om samenwerking met deze groep door te kunnen ontwikkelen. • We denken het samenwerkingsproces samen met jonge Utrechters uit. • We vragen ook tussentijds aan kinderen en jongeren of ze samenwerking nog leuk en nuttig vinden en passen op basis daarvan de samenwerking of het proces aan (waar mogelijk). We geven hierin ook ruimte om te stoppen.

Pijlers

In het uitvoeringsprogramma ‘De stem van jonge Utrechters’ staan 4 pijlers centraal. De pijlers zijn gericht op hoe we samenwerken met jonge Utrechters gaan bevorderen:

1. Laagdrempelige ondersteuning voor initiatieven van jonge Utrechters
2. Bereiken van jonge Utrechters.
3. Samenwerken met jonge Utrechters vanuit het onderwijs.
4. Erkenning en waardering

Elke pijler wordt kort toegelicht, waarna we concrete maatregelen benoemen die uitgevoerd worden om binnen deze pijler te verbeteren.

Pijler 1: Laagdrempelige ondersteuning voor initiatieven van jonge Utrechters

De gemeente Utrecht zet in op het laagdrempelig mogelijk maken en het actief ondersteunen van jonge Utrechters om eigen initiatieven te organiseren. Dit stimuleert jonge Utrechters om hun ideeën voor de stad of buurt te realiseren en versterkt hun gevoel van betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Het ondersteunen van bestaande initiatieven van jonge Utrechters zonder hen te veel gemeentelijke eisen op te leggen, versterkt het idee dat jonge Utrechters zelfstandig kan bijdragen. Dit bevordert het vertrouwen in de democratische waarden van autonomie en eigen stem. We financieren initiatieven van jonge Utrechters al op verschillende manieren, bijvoorbeeld via het Initiatievenfonds, Samen voor Overvecht, buurtagenda's en impuls jongerencultuur. Ook zijn er mogelijkheden buiten de gemeente, zoals ‘ik ben geweldig’-regeling van NJR en ondersteuning voor kunstenaars vanuit het K.F. Hein Fonds. Daarnaast helpen we initiatieven door hen te ondersteunen in het uitwerken en uitvoeren van hun initiatief. Dit doen we ook in samenwerking met verschillende organisaties vanuit de stad. Denk bijvoorbeeld aan de formele organisaties zoals welzijns- en jongerenwerk (op dit moment DOCK en JoU). Maar we zien ook mooie voorbeelden vanuit de stad, zoals Stichting Talent and Dreams (STAD), die jonge Utrechters met een goed idee van A tot Z ondersteunt, en de stadsambassadeurs van Thirty 030, die zelf projecten opzetten om de stad wat mooier te maken. Ook zien we dat jongerenraden op eigen initiatief ontstaan, wat laat zien hoe betrokken deze jonge Utrechters zijn en wat de onafhankelijkheid en authenticiteit versterkt.

Maatregelen bij pijler 1

Maatregel 1.1: Laagdrempelig Initiatievenfonds

Hoewel er meerdere opties zijn voor jonge Utrechters om (financiële) ondersteuning te krijgen vanuit de gemeente, zetten we specifiek in op het nog laagdrempeliger maken van het Initiatievenfonds (IF) voor jonge Utrechters. Het Initiatievenfonds heeft een relatief kort en simpel aanvraagproces met een beslistermijn van maar vier weken. Het hele jaar door kunnen aanvragen worden ingediend en ze worden direct behandeld. Dit houdt het enthousiasme van jonge Utrechters vast. Een adviesgesprek met een wijkadviseur vooraf is mogelijk, waardoor er direct een goede aanvraag kan worden ingediend. Kinderen en jongeren kunnen ook een bericht sturen naar een 06-nummer om op die manier nog laagdrempeliger direct in contact te komen met medewerkers van het wijkbureau. Daarnaast kent het Initiatievenfonds weinig voorwaarden, waardoor dit fonds zich goed leent voor het financieren van creatieve ideeën van jonge Utrechters.

We hebben extra aandacht voor groepen jonge Utrechters die het lastig vinden om zelfstandig een initiatiefaanvraag in te dienen. Dit doen we door extra communicatie, zichtbaarheid en hulp bij het doen van een aanvraag door medewerkers van het wijkbureau. Er zijn ook veel partijen in de stad die hierbij kunnen helpen. We verwijzen als gemeente actief door naar het al bestaande hulpaanbod zoals VoorJeStadsie, welzijnswerk (op dit moment DOCK), jongerenwerk (op dit moment JoU), STAD, SportUtrecht of andere partners.

De afgelopen jaren is er al veel inzet gepleegd om het IF beter onder de aandacht van jonge Utrechters te brengen. Deze inzet om de zichtbaarheid en bekendheid van het IF onder jonge Utrechters te verbeteren blijven we ook de komende jaren doen. Dit houdt in dat we blijven aansluiten bij pitch nights, geven we gastlessen op scholen, gaan we naar evenementen waar de jonge Utrechters is, blijven we extra inzetten op online communicatie richting jonge Utrechters en we blijven scholieren en studenten betrekken voor projecten rondom zichtbaarheid. Ook zullen we in deze promotie andere partijen blijven betrekken, zoals onderwijsinstellingen, sport- en studentenverenigingen, buurthuizen, jeugdcentra en sleutelpersonen dichtbij jonge Utrechters.

Afgelopen maanden hebben we een pilot gedaan op het Utrecht Science Park om meer jonge Utrechters te bereiken voor het Initiatievenfonds. We hebben een nieuwe communicatiestijl gebruikt met inspirerende voorbeeldenzijn een online campagne gestart, hebben flyers en posters in alle gebouwen verspreid én op verschillende dagen hebben we straatgesprekken gevoerd op de locatie zelf. Hieruit hebben we geleerd welke toon we moeten gebruiken om jonge Utrechters te bereiken, dat we moeten aansluiten bij de verschillende leefwerelden van de jonge Utrechters en dat we campagnes niet alleen zelf moeten ontwikkelen, maar juist de doelgroep zelf vragen om dit te doen. Deze campagne en de geleerde lessen die hieruit komen, gaan we ook op andere plekken in de stad uitrollen.

Ook willen we het voor jonge Utrechters nog makkelijker maken om een initiatief in te dienen. Daarom zullen we voorbeeldaanvragen die jonge Utrechters zouden kunnen doen uitwerken. Denk aan: een voorbeeldbegroting, een lijst met benodigdheden, voorbeeldflyers et cetera. Dit doen wij op een vergelijkbare manier zoals bij de buurtinitiatieven rondom de jaarwisseling (bUUUrtje).

Bij de beoordeling van initiatieven wordt rekening gehouden met de leidende principes van houding en gedrag. Denk hierbij expliciet aan ‘vertrouwen geven’ en ‘lef tonen’. Deze zijn ook in het uitvoeringsprogramma omgezet naar wat dit specifiek betekent voor de doelgroep ‘jonge Utrechters’.

Maatregel 1.2: doelgroep jonge Utrechters prominenter in subsidieregelingen

Om de samenwerking met jonge Utrechters te versterken sluiten we aan op andere ontwikkelingen in de organisatie rondom subsidies.

Stem van Utrechters

Momenteel zijn we de regeling ‘Stem van Utrechters’ aan het herzien. De Stem van Utrechters is bedoeld voor groepen Utrechters waarvan hun stem de gemeente minder vanzelfsprekend bereikt.

Bij de herziening van deze regeling wordt ‘jonge Utrechters, kinderen en jeugdigen’ opgenomen als doelgroep. Mogelijk wordt dit nog nader gespecificeerd. Hierbij zal ook gekeken worden in hoeverre de criteria binnen de regeling goed aansluiten op deze groep. We stimuleren initiatieven van jonge Utrechters die zich via deze regeling melden om de inclusie van hun initiatief zelfstandig te bevorderen.

‘Vrijwillige inzet voor elkaar (VIVE)’

Vanwege de uitvraagstrategie sociale basis worden een aantal subsidieregelingen samengevoegd. Hierin is aandacht voor kansrijk opgroeien, opvoeden en ouderschap en ondersteuningstrajecten voor jeugdigen en ouders. Aansluitend op de beleidsnota 'jeugd' wordt hierin een criterium opgenomen, die betrekking heeft op kwetsbare jeugd. In het kader van 'Ongelijk investeren voor gelijke kansen' is dit een belangrijke groep om de behoefte van mee te nemen in de subsidieverdeling.

Projectsubsidie cultuur

Afgelopen jaren hebben we met incidentele rijksmiddelen een jongerenimpuls-subsidie uitgevoerd om jongerencultuur verder aan te jagen (zie raadsbief Besteding SPUK Impuls Jongerencultuur). De initiatieven die subsidie hebben ontvangen zijn momenteel bezig met het uitvoeren van hun activiteiten. De beoordeling van de subsidieaanvragen is gedaan door een adviescommissie, waar onder andere jongeren onderdeel van waren met als doel dat de subsidieverdeling zo goed mogelijk aansluit bij de behoefte van jonge Utrechters zelf.

De kennis die we opdoen met tijdelijke regelingen zoals de Impuls Jongerencultuur nemen we mee in de doorontwikkeling van onze reguliere subsidiemogelijkheden, waaronder de projectsubsidie cultuur.

Maatregel 1.3: campagne rondom buurtcentra

Uit gesprekken met jonge Utrechters is gebleken dat er behoefte is aan ruimtes waar jonge Utrechters activiteiten kunnen organiseren zonder hoge kosten. Dit neemt drempels weg voor het organiseren van een eigen initiatief. Denk qua locaties aan buurtcentra, sporthallen of bibliotheken. Buurthuizen zijn al beschikbaar voor iedereen en is voor maatschappelijke initiatieven gratis of een laag tarief (meer info op www.utrecht.nl/buurtcentra en www.utrecht.nl/gym).

In 2022 is een grote campagne opgezet om bekend te maken in de stad dat buurtcentra kunnen dienen als locatie voor zelfgeorganiseerde activiteiten. Hierbij zijn bewust activiteiten in de campagne gekozen die ook jonge Utrechters aan zouden kunnen spreken. Deze campagne was opgezet volgens het AIDA-model (attention/aandacht, interest/interesse, desire/motiveren, action/actie) en had daarmee als doel om te informeren over de mogelijkheden.

De inzet voor bekendheid onder jonge Utrechters versterken we de komende jaren door een vervolgcampagne te starten. Deze campagne is gericht op het omzetten van gedrag tot actie. Deze campagne wordt in samenwerking met jonge Utrechters opgezet, zodat deze op een juiste manier aansluit bij de behoeftes en het gedrag van deze groep. De campagne zal in Q1 2026 gestart worden.

Daarnaast zijn in 12 buurthuizen digitale beeldschermen achter ramen geplaatst waarop de activiteiten in het buurtcentrum getoond worden. Hiervoor leveren we een template aan, die gericht is op jonge Utrechters. Dit is één van de concrete maatregelen die door jonge Utrechters is genoemd in hun eigen geschreven **Visie jongeren ontmoetingsplekken,** die door het college aan u toegestuurd is middels een raadsbrief (zie maatregel 2.5).

Maatregel 1.4: jongeren aan elkaar verbinden

Jonge Utrechters hebben aangegeven dat ze behoefte hebben aan het snel en eenvoudig uit kunnen wisselen van ideeën met andere initiatieven van jonge Utrechters. In Leidsche Rijn en Vleuten de Meern is vanuit jonge Utrechters behoefte om elkaar te spreken om tot gezamenlijke ideeën te komen. We ondersteunen deze jonge Utrechters bij het organiseren en realiseren van een jongerenplatform in Vleuten de Meern en Leidsche Rijn. Dit doen we in samenwerking met DOCK, JoU, stichting Vreedzaam en scholen in de wijk. De jongerenplatformen worden onderling verbonden via Local Collective: een laagdrempelige appgroep van jongerenraden in Utrecht en omstreken.

Ook nemen we in de doorontwikkeling van digitaal samenwerken mee hoe we de uitwisseling tussen initiatieven meer kunnen stimuleren.

Daarnaast willen wij een plek creëren voor jonge Utrechters om elkaar, de gemeente en mogelijk andere organisaties te ontmoeten. Dat doen we door jaarlijks een bijeenkomst te organiseren. Zo kunnen jonge Utrechters elkaar leren kennen, zodat ze ook door het jaar heen makkelijker in contact kunnen komen met elkaar. Deze bijeenkomst heeft ook als doel meer erkenning en waardering te laten blijken en staat daarom bij maatregel 4.1 beschreven.

Maatregel 1.5: ontmoetingsplekken volgens Visie jongeren ontmoetingsplekken

Naast het bekend maken dat buurthuizen al beschikbaar zijn voor initiatieven van jonge Utrechters (zie maatregel 2.3), is er grote behoefte aan (verbeterde) ontmoetingsplekken voor jonge Utrechters.

Doel van het opzetten van meer ontmoetingsplekken of het aanpassen van al bestaande ontmoetingsplekken. Samen met jonge Utrechters hebben we gekeken naar bestaande ontmoetingsplekken: dit zijn jongerenhuiskamers, buurthuizen en JOPs. Er worden 7 jongerenhuiskamers aangepast zodat er meer jonge Utrechters gebruik van kunnen maken en buurthuizen worden toegankelijker gemaakt. Er worden 2 nieuwe Jops gebouwd in Leidsche Rijn en Azatod. En voor de wijken Noordwest en Zuidwest wordt via de buurtagenda middelen beschikbaar gesteld voor jongerenontmoetingsplekken. Dit sluit aan op de behoefte van jonge Utrechters dat ze meer in connectie komen te staan met elkaar en met de buurt. Bijvoorbeeld door samen leuke dingen te doen of op andere manieren bij te dragen. Door de onderlinge connectie kunnen zij ook veel meer gebruik maken van onderlinge hulp, waardoor zij zelf in hun kracht worden gezet. Juist door de faciliteiten te creëren krijgen jonge Utrechters de kans om zelf regie te nemen op de thema's die belangrijk zijn voor hen. Het is makkelijker voor hen om elkaar te vinden, zich te organiseren en initiatieven op te zetten en uit te voeren. Dit creëert een omgeving waarin samenwerking aantrekkelijk en bereikbaar is voor jonge Utrechters. Dit sluit aan op de oproep vanuit Stadsmanifest (n.a.v. het Zie ons doen!-festival) om meer wederzijdse ontmoeting te stimuleren om zo eigenaarschap te creëren en te versterken.

Tegelijkertijd is dit traject een mooi voorbeeld van wat nauwe samenwerking tussen jonge Utrechters en de gemeente teweeg kan brengen. De visie is opgesteld door jonge Utrechters, ondersteund door diverse andere partijen. En ook de ontmoetingsplekken zelf worden met jonge Utrechters vormgegeven: hoe maken we deze plekken aantrekkelijk en inclusief? Welke afspraken moeten gelden op dergelijke locaties? Hoe maken we het bestaan van deze plekken bekend onder de doelgroep?

Pijler 2: Bereiken van jonge Utrechters

Vanuit de beleidsnota *Samen stad maken - Geen Utrecht zonder U* en de beleidsnota *Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden'* blijkt het belang van het horen van de geluiden van jonge Utrechters. Het zijn geluiden die ons niet vanzelf bereiken. Dat komt doordat onze huidige manieren niet altijd passend zijn voor deze groep. Daarom richt deze pijler zich op hoe we als gemeente jonge Utrechters beter kunnen bereiken en hun stem beter kunnen horen. De gemeente moet hierbij outreachend werken. De concrete maatregelen richten zich op wat dit van ons als gemeente vraagt.

Ook hier zien we al mooie voorbeelden hoe jonge Utrechters op specifieke manieren bereikt worden door de gemeente. Denk hierbij aan de visie jongerenontmoetingsplekken, mentale gezondheid, sociale proposities, uitvraag jongerenwerk, beleidsnota Jeugd.

Maatregelen bij pijler 2

Maatregel 2.1: versterken van al actieve jongerenraden

Omdat we het belangrijk vinden dat jongeren hun stem goed kunnen laten horen en wij hun inzet ook erkennen, hebben we aan jongeren gevraagd wat ze daarvoor nodig hebben (Ter uitvoering van M422 Ook Utrecht verdient een jongerenraad). Hieruit is gebleken dat jonge Utrechters graag willen meedenken op hun eigen manier. Daarom gaan we bestaande jongerenraden en –initiatieven versterken (denk aan Young Minds Utrecht en Thirty030). Young Minds Utrecht positioneert zich zelfs al als dé jongerenraad van Utrecht. Ook moet het laagdrempelig zijn voor jonge Utrechters om zelf een jongerenraad/initiatief te starten. Jongerenraden die zelf ontstaan door eigen initiatief laat zien hoe betrokken ze zijn en versterkt de onafhankelijkheid en authenticiteit. Het ondersteunen van jongereninitiatieven, zonder hen aan gemeentelijke eisen te binden, versterkt het idee dat jonge Utrechters zelfstandig kunnen bijdragen. Dit bevordert het vertrouwen in de democratische waarden van autonomie en eigen stem. De gemeente moet daarbij elke jongerenraad die ontstaat en zich inzet voor hun wijk en stad als "officieel" zien.

Omdat veel jonge Utrechters op andersoortige manieren dan een jongerenraad hun stem willen laten horen (zie maatregel 2.3), juist niet op een geformaliseerde manier waar ze vervolgens 'aan vastzitten' en het daarnaast moeilijk is om een jongerenraad te creëren die daadwerkelijk representatief is voor de gehele groep 'jonge Utrechters', starten we geen nieuwe, Utrechtse jonegrenraad.

Vanuit de gemeente doen we het volgende extra om bestaande jongerenraden te versterken:

- Meer uitwisseling tussen jonge Utrechters, met de gemeente en met de stad (zie maatregel 2.4)
- In samenwerking met International Organization for Migration (IOM) doet de gemeente een aanvraag voor een Europese subsidie CERV CHILD, waarmee een Utrechtse jongerenraad mee kan doen aan een onderzoek naar hun inclusiviteit (specifiek op migratieachtergrond) en hoe deze verbreed kan worden.
- Ondersteuning van STAD bij Young Minds Utrecht en accounthouderschap vanuit de gemeente

Daarnaast moet het laagdrempelig zijn om zelf een jongerenraad/initiatief te starten, wat bij pijler 2 beschreven staat. Zoals bekend, is U-2B Heard begin 2025 gestopt. Ervaringsdeskundige jongeren

rondom dak – en thuisloosheid en schulden wordt onderdeel van Expex Utrecht. In de periode t/m december 2026 worden jonge vrijwilligers getraind die specifiek op deze thema's inzetbaar zijn.

Maatregel 2.2: meer expertise op jonge Utrechters

We gaan de kennis en ervaring met jongerencommunicatie meer bundelen in een expertiseteam jongerencommunicatie**.** De gemeente communiceert op veel verschillende manieren met de stad. Door de grootte van de organisatie is het soms moeilijk om communicatieboodschappen richting dezelfde doelgroepen te combineren. Het nieuwe expertiseteam jongerencommunicatie heeft ook als doel om de communicatie richting jonge Utrechters te centraliseren en te kijken waar boodschappen gebundeld kunnen worden. Juist voor een doelgroep die we lastiger weten te bereiken, is het belangrijk om te kijken hoe we sterke boodschappen kunnen neerzetten in plaats van versplinterde informatie en communicatie aanbieden waar dit gebundeld kan. Het team houdt hierbij rekening met de behoeftes van jonge Utrechters:

- Het juiste taalgebruik en bijbehorende tone of voice. Dit moet aansluiten bij het onderwerp. Op het moment dat een onderwerp serieus van aard is, moet de communicatie en de taal ook serieus zijn. Als het gaat om een luchtiger onderwerp, mag de communicatie ook een leukere uitstraling hebben. Het is heel belangrijk dat er begrijpelijke en duidelijke taal wordt gebruikt. Jonge Utrechters doen een expliciete oproep om geen jongerentaal te gebruiken.
- Stapsgewijs communiceren helpt bij het bereiken van jonge Utrechters. Dit betekent dat de communicatie: start de communicatie bij de eerste drempel die jonge Utrechters tegenkomen en. Start dus niet bij het einddoel dat je wil bereiken; geen vergezicht. Starten bij de eerste drempel zorgt voor herkenning. Per stap krijgen jonge Utrechters vertrouwen om het proces te doorlopen. Het hele proces moet hierbij inzichtelijk zijn, zodat ze zien in welke stap zij zich bevinden.
- We sluiten qua communicatiekanalen aan bij de behoefte van jonge Utrechters. Ook dit is afhankelijk van het doel van de communicatie en wat passend is bij de doelgroep en het onderwerp. Online is dat bijvoorbeeld via veelgebruikte sociale mediakanalen zijn waar jonge Utrechters actief op zijn, zoals WhatsApp, Snapchat en Instagram. Tegelijkertijd horen we dat jonge Utrechters al veel communicatie ontvangen via digitale media en dat het daarom soms juist effectief kan zijn om andersoortige kanalen in te zetten. Bij een serieus onderwerp kan een brief bijvoorbeeld effectiever zijn. Of het kan helpen om andere sleutelpersonen communicatie te laten verspreiden (denk aan een jongerenwerker). Daarnaast vraagt het van de gemeente om naar jonge Utrechters toe te gaan (zie maatregel 2.3).

Daarnaast zullen we ook binnen Samen stad maken meer expertise richten op jonge Utrechters. Momenteel is er een pool van Samen stad makers opgestart: medewerkers uit afdelingen verspreid over de hele organisatie, die kunnen worden ingezet bij projecten en passen hier het beleid van Samen stad maken in de praktijk toe. Hierover is uw raad geïnformeerd in de voortgangsbrief Samen stad maken in maart 2025. Binnen deze pool zullen wij meer gaan specialiseren op samenwerking met jonge Utrechters. Het uitvoeringsprogramma is daar een start voor.

Maatregel 2.3: passende vormen voor samenwerking met jonge Utrechters

We hebben aan jonge Utrechters gevraagd wat voor hen werkt in het contact met de gemeente en zullen dit gebruiken bij projecten die jonge Utrechters raken:

- Het helpt om jonge Utrechters te bereiken door naar hen toe te gaan, bijvoorbeeld via straatgesprekken of via het onderwijs. Het persoonlijke contact is namelijk essentieel. Dit betekent dat we hen opzoeken op plekken, waar zij vanzelfsprekend komen. Denk hierbij aan de sportschool of – vereniging, het winkelcentrum of het schoolplein.
- Bij straatgesprekken is het belangrijk om rekening te houden met de diversiteit aan personen waarmee je op straat gaat staan. We hebben gezien dat jonge Utrechters makkelijker in gesprek gaan met iemand waarmee ze zich identificeren. Het helpt dus om met een diverse groep te gaan, waar ook jonge Utrechters bij aansluiten. Vraag dus ook jonge Utrechters om mee te helpen in de straatgesprekken.
- Houd het leuk, informeel en gezellig. Dit maakt het laagdrempeliger om in gesprek te gaan. Jonge Utrechters geven aan het niet fijn te vinden als alle samenwerking geformaliseerd wordt in groepen of langdurige processen. Het helpt om niet altijd gelijk de benodigde vragen te stellen, maar ook tijd te nemen om elkaar te leren kennen.
- Koppel een goede beloning aan deelname (zie pijler 4)
- Het bereiken van jonge Utrechters via sociale media wordt verschillend op gereageerd door jonge Utrechters. De ene jongere geeft aan dat dit juist de plek is om hen te vinden en te benaderen. De andere jongere geeft aan dat ze al veel informatie via social media ontvangen en dat het hierdoor niet meer de juiste plek is om hen te vinden: er is al te veel.

Het helpt om een peiling op te zetten met jonge Utrechters samen. Bedenk samen geschikte vragen, locaties en tijden en beloning voor de straatgesprekken. Andere tips die jonge Utrechters mee willen geven om met ze samenwerking te werken:

- Maak expliciet wat dit voor gevolgen heeft voor jonge Utrechters.
- We hoeven niet altijd de afzender te zijn als gemeente, maar we kunnen ook gebruik maken van netwerken die al bestaan. Bij serieuze onderwerpen moet de gemeente wel zelf de afzender zijn, omdat dit de juiste status geeft.
- Stimuleer de dialoog met andere groepen jonge Utrechters of andere groepen volwassenen. Hierbij is veilige omgeving essentieel.
- Bij ruimtelijke projecten helpen 3D-visualisaties voor jonge Utrechters om goed mee te kunnen praten en een mening te vormen.
- Bij een brede vraag helpt het om voorbeelden te noemen wat andere jonge Utrechters al hebben geantwoord.
- Maak jonge Utrechters, waar zij dat zelf willen, onderdeel van de oplossing of de uitvoering. Zo creëer je eigenaarschap en autonomie.
- Verwachtingsmanagement is essentieel. Geef ook duidelijk aan wat je niet kan bieden. Wees ook in de terugkoppeling hier eerlijk over.

Om de stem van jonge Utrechters in Samen stad maken te waarborgen nemen we onderdelen van de kinderrechtentoets over in de ambtelijke instructies voor Samen stad maken-processen.

Maatregel 2.4: nieuwe aanbesteding jongerenwerk

Op dit moment loopt onze subsidierelatie met stichting JoU tot en met 2026. Daarom starten we met een nieuwe aanbesteding voor het jongerenwerk in de stad. We vinden het onder andere belangrijk dat de partij die het jongerenwerk uitvoert niet alleen voor jongeren werkt, maar ook samen met de jongeren. Als gemeente stimuleren we jongerenwerk om jonge Utrechters te stimuleren en faciliteren in hun talentontwikkeling en het meedoen in de maatschappij. We vragen hen de stem van jonge Utrechters te bestendigen door aanbod in samenspraak op te zetten, hun

eigen initiatieven te stimuleren en hen hierbij te ondersteunen, hen in hun kracht te zetten om hun eigen kwaliteiten in te zetten, peilingen uit te voeren over de inzet van het jongerenwerk en de inzet van het jongerenwerk op die behoeftes aan te laten sluiten.

In deze aanbesteding nemen we de uitkomsten uit de tussenevaluatie naar Stichting Jongerenwerk Utrecht mee waarin onder andere beeldvorming en continuïteit in de vertrouwensrelatie genoemd worden. Ook is er gepeild via straatgesprekken en brainstormsessies bij jongeren om de nieuwe opdracht straks goed aan te laten sluiten bij de behoefte van jongeren.

Maatregel 2.5: jonge Utrechters aan de overlegtafel

In reactie op M518: willen wij onderzoeken waar de energie bij jonge Utrechters ligt en jongerenraden niet van bovenaf opleggen, maar juist laten ontstaan vanuit de jonge Utrechters zelf. We willen jonge Utrechters dus niet forceren om “aan tafel te komen”, maar sluiten bij hun eigen motivatie en initiatieven.

Daarnaast onderzoeken we hoe jonge Utrechters, ouders-verzorgers hun positie versterken binnen bestaande overleggen, zoals de stadstafels, stelselgesprekken jeugd. Op die manier krijgen zij niet alleen een plek aan tafel, maar ook een serieuze rol in het gesprek. We evalueren daarbij steeds of deze vorm van samenwerking daadwerkelijk bijdragen aan het goed

Er bestaan verschillende voorbeelden waarin dit gebeurt. Zo spreken jongerenraden en jongerenorganisatie nu al structureel mee via Young Minds Utrecht, Expex- met speciale aandacht voor jeugdzorg en jonge Utrechters worden steeds vaker betrokken bij overleg en besluitvorming. Deze initiatieven worden de komende periode uitgebreid. Daarbij onderzoeken we voortdurend hoe hun stem nog beter gehoord en meegenomen kan worden in beleid en uitvoering.

Pijler 3: Samenwerken met jonge Utrechters vanuit het onderwijs

We zien het organiseren van samenwerking met de jonge Utrechters vanuit het onderwijs als essentieel. Dit is veelvuldig genoemd door jonge Utrechters als fijne plek voor hen om betrokken te worden. Daarnaast kunnen we hiermee een bijdrage leveren aan het al bestaande burgerschapsonderwijs. Daarom sluiten we ook zoveel mogelijk aan op wat er al gebeurt. Daarnaast is het voor de gemeente een effectieve manier om jonge Utrechters te bereiken, omdat samenwerking op die manier een onderdeel kan zijn van het curriculum, waardoor alle scholieren of studenten van deze lessen meedoen. Zo creëren we een situatie waarin het onderwijs en de gemeente elkaar versterken. Onderstaand noemen we de belangrijkste redenen om meer in te zetten op samenwerking met jeugd via het onderwijs:

- **Laagdrempelige toegang tot jonge Utrechters en jonge Utrechters tot gemeente Utrecht**
  Scholen zijn plekken waar vrijwel alle kinderen en jongeren samenkomen. Dit maakt onderwijsinstellingen ideaal om diverse groepen te bereiken. Daarnaast hebben jonge Utrechters relatief weinig tijd of prioriteit om buiten schooltijd zich in te zetten voor maatschappelijke vraagstukken. Tijdens school- en of studietijd is die ruimte voor jonge Utrechters er vaak wel.

- **Bevordering van democratisch burgerschap**
  Scholen hebben de opdracht om burgerschapsonderwijs vorm te geven. Jonge Utrechters leren door mee te doen hoe democratische processen werken, hoe zij hun stem kunnen laten horen en wat er nodig is om veranderingen te realiseren. Zo doen zij democratische ervaring op. Een kind dat serieus wordt genomen en zich gewaardeerd voelt, zal een positieve bijdrage willen leveren. Daarom is het belangrijk dat wij hen die meegeven. Dit nemen zij mee naar de toekomst.

- **Verbinding tussen theorie en praktijk**
  Via samenwerkingen worden maatschappelijke vraagstukken en uitdagingen uit de samenleving direct gekoppeld aan het onderwijscurriculum. Jonge Utrechters leren hierdoor niet alleen in de praktijk over een onderwerp, maar draagt ook actief bij aan oplossingen. E Dit werkt ook door in de loopbaanontwikkeling en helpt hen verder in hun (school)carrière en een later beroep. Werken aan maatschappelijke vraagstukken draagt bij aan verschillende leerdoelen en ambities van de onderwijsinstellingen. Het onderwijs zoekt steeds meer bewust ruimte voor deze maatschappelijke betrokkenheid, zowel vanuit burgerschapsonderwijs (VO/MBO) als bijvoorbeeld community engagement (HO). Dit betekent dat burgerschap niet alleen wordt onderwezen in het klaslokaal, maar ook buiten de school actief wordt gekoppeld aan echte uitdagingen uit de stad en de maatschappij. Jonge Utrechters krijgen hiermee meer inzicht in en begrip van verschillende inzichten en belangen, dilemma's en afwegingen. Dat draagt bij aan meer betrokkenheid, eigenaarschap en gemeenschapskracht.

Maatregelen van pijler 3

Maatregel 3.1: Ondersteunen scholen bij ‘Levensecht leren’ en burgerschapsonderwijs

Burgerschap in relatie tot het onderwijs betekent dat scholen leerlingen actief voorbereiden op hun rol als betrokken, verantwoordelijke en kritische burgers in de samenleving. Het gaat om het ontwikkelen van kennis over democratie, mensenrechten, diversiteit en de rechtsstaat. Leerlingen leren respectvol omgaan met verschillen en dragen bij aan een inclusieve samenleving. Burgerschapsonderwijs bevordert sociale en maatschappelijke betrokkenheid. Het draagt bij aan een

veilige leeromgeving waarin iedereen zich gehoord voelt. Door middel van ‘levensecht leren’ is er een koppeling met vraagstukken uit de actualiteit en dagelijkse praktijk.
Er gebeurt al van alles wat betreft ‘levensecht leren’ en burgerschap bij onderwijsinstellingen. Een aantal mooie voorbeelden die we de afgelopen jaren hebben gezien: projecten met stichting MOVE, challenges van de Utrecht Challenge Alliantie, leerlingfestival U-DECIDE, kinderwijkraden, initiatieven vanuit Academie van de Stad, wijkplaatsen vanuit City Deal Kennis Maken, trajecten vanuit Maatschappelijke Diensttijd (MDT Utrecht) en verschillende living labs. Dit schooljaar startte Academie 10 in samenwerking met andere scholen en maatschappelijke partners in de stad het Burgerschapslab.
We zien dat veel scholen zelf het wiel aan het uitvinden zijn en levend burgerschap niet altijd wordt gekoppeld aan inhoudelijke vakken (zie uitspraken Onderwijsinspectie in De Staat van het Onderwijs 2025). We horen de behoefte van onderwijsinstellingen voor ondersteuning en een faciliterende rol van de gemeente. Daarom gaat de gemeente Utrecht de komende periode actief aan de slag om de onderwijsinstellingen te ondersteunen met de ontwikkeling van "levend” burgerschapsonderwijs. Levensecht leren en de ontmoeting van leerlingen met een andere achtergrond is een belangrijke ambitie binnen de Utrechtse Onderwijsagenda, een samenwerking tussen onderwijspartners, jeugdpartners en de gemeente Utrecht. De Utrechtse Onderwijsagenda heeft de ambitie geformuleerd dat in 2027 alle Utrechtse kinderen en jongeren minimaal één keer hebben deelgenomen aan een project dat bijdraagt aan ‘levensecht leren’. Om dit doel te bereiken, zien we dat een samenwerking met de gemeente veel kansen biedt. ‘Levensecht leren’ in burgerschapsonderwijs kan op veel verschillende manieren vorm krijgen. Denk hierbij aan: het aanleveren van stellingen voor de debatteren tijdens de les, mogelijkheden voor een maatschappelijke stage, een dag op pad in de stad of in het stadskantoor, een project waarbij een vraagstuk diepgaander onderzocht wordt, de vormgeving van een geheel vak aan de hand van praktijkbehoefte.

We zien onder andere kansen om de democratielessen, de projecten en de debatdag van het democratieprogramma030, waar mogelijk en gewenst, te versterken met levensechte vraagstukken vanuit de praktijk. Om die reden ondersteunt en faciliteert de gemeente partijen, die Utrechtse scholen ondersteunen bij het ontwikkelen van leerlijnen rondom burgerschapsonderwijs, waaronder stichting Vreedzaam en Stichting MOVE. Dit doen we onder andere door scholen te verbinden met organisaties in de wijk en de stad, en door levensechte (maatschappelijke) vraagstukken aan te dragen. Voor de organisatie daarvan willen we een gemeentelijke coördinator ‘levensechte vraagstukken’ aanstellen (zie maatregel 3.2). Ook sturen we daarbij op voor leerlingen uitdagende vraagstukken, die hiervoor passend zijn (zie maatregel 3.3).

Maatregel 3.2: gemeentelijk coördinator ‘levensechte vraagstukken’

Om het makkelijker te maken voor onderwijsinstellingen om aan ‘levensechte’ vraagstukken te komen, gaat de gemeente Utrecht experimenteren met één coördinator voor zulke vraagstukken vanuit de gemeente. Deze coördinator is de contactpersoon voor de onderwijsinstellingen, die aan de slag willen met maatschappelijke vraagstukken in hun onderwijs, én voor interne collega’s, die het perspectief van jonge Utrechters op hun werk nodig hebben. Deze persoon is verantwoordelijk voor het samenbrengen van vraag en aanbod.

De aanstelling van één coördinator levert voordelen op voor scholen en voor de gemeente zelf. Zo hebben onderwijsinstellingen makkelijke toegang via één persoon tot een breed netwerk en relevante maatschappelijke vraagstukken. Dit vermindert de lasten bij onderwijsinstellingen om de juiste persoon binnen de gemeente te vinden. Daarnaast hebben ze ook betere ondersteuning bij

het implementeren van levensecht leren in de klas in hun onderwijspraktijk. Voor de gemeente levert het nieuwe oplossingen voor relevante maatschappelijke vraagstukken met een perspectief gericht op de toekomst en een goede, gestructureerde manier om samen te werken met jonge Utrechters via het onderwijs.

De rol van deze contactpersoon is als volgt:

- Verbinding leggen met de juiste mensen en organisaties: de coördinator helpt onderwijsinstellingen om snel en efficiënt in contact te komen met de relevante afdelingen, teams of personen binnen de gemeente. En waar nodig en mogelijk ook buiten de gemeente (denk aan: organisaties of bedrijven waaraan we onderwijsinstellingen kunnen koppelen). Hiervoor maakt de coördinator gebruik van het netwerk aan linking pins van Samen stad maken, die aan elk organisatieonderdeel gekoppeld zijn. Samen met deze linkin pins draagt de coördinator eraan bij dat de stem van jongeren beter gehoord wordt.
- Verzamelen en aanbieden van actuele vraagstukken: de coördinator organiseert twee keer per jaar een sessie waarin er met de linking pins van Samen stad maken wordt gekeken welke maatschappelijke vraagstukken (gaan) spelen binnen zijn/haar eigen organisatieonderdeel. Dit doen we op momenten in het jaar die aansluiten op het curriculum van de onderwijsinstellingen. We richten erop de eerste ronde te doen in april/mei, zodat je in september aan de slag kunt met jonge Utrechters zelf. In samenwerking met partijen uit de stad zoals de MKB-werkplaats[1] wordt er gekeken hoe een samenwerking met jonge Utrechters via het onderwijs kan bijdragen en met welke onderwijsinstelling en welke type opleiding dit gematcht kan worden. Hierbij waarderen we alle vormen van onderwijs gelijk aan elkaar en kijken we ook waar mogelijkheden liggen om de verschillende type onderwijs met elkaar samen te laten werken. Juist om talenten en kwaliteiten van elkaar te versterken.
- Stimuleren van samenwerking: de coördinator stimuleert samenwerking tussen onderwijsinstellingen en de gemeente, maatschappelijke organisaties en bedrijven, zodat projecten breder gedragen worden en meer impact hebben. Dus ook als er initiatieven plaatsvinden vanuit onderwijsinstellingen, stimuleert deze coördinator de inhoudelijk verantwoordelijke collega om hierbij aan te sluiten. Zo kan de inhoudelijk verantwoordelijke collega leren van dit traject en de inhoud gebruiken in het werk.

Nadat de contactpersoon een onderwijsinstelling heeft begeleid naar de juiste, inhoudelijk verantwoordelijke collega, ligt de verantwoordelijkheid bij de inhoudelijke collega.

Middels deze experimenteerruimte wordt duidelijk of deze vorm bijdraagt aan levensecht leren binnen het onderwijs en welke doorontwikkelingen hierop mogelijk en nodig zijn.

Maatregel 3.3: passende vraagstukken voor samenwerking via het onderwijs

In praktijk zien we nu dat gemeentelijke vraagstukken niet altijd even goed aanslaan bij scholieren en studenten. Dit heeft ermee te maken dat de vraagstukken niet passend (genoeg) zijn: saai, te abstract, lange doorlooptijd van projecten, gevoelsmatig weinig effect in de stad. Daarom ligt er een rol voor de coördinator om samen met de inhoudelijke collega het vraagstuk goed uit te pluizen om tot een geschikt vraagstuk te komen. Tegelijkertijd helpt dit om richting inhoudelijke collega's verwachtingsmanagement te doen wat je er wel en niet qua resultaten uit kan halen. Partijen uit de

[1] Verbindende partij tussen onderwijs en vraagstukken uit de praktijk. Voor meer info, zie: MKB Werkplaats Utrecht

stad zoals de MKB-werkplaats kunnen hier ook een adviserende rol in spelen. Vraagstukken die geschikt zijn, voldoen aan de volgende criteria:

- Zet een duidelijk doel wat je uit de samenwerking wil halen en wat het concrete resultaat is wat de samenwerking op moet leveren.
- Het resultaat van een project moet binnen 1 jaar uitvoerbaar zijn. Daarmee zien scholieren en studenten dat hun werk loont en in praktijk resultaten oplevert.
- Er is nog voldoende ruimte in het vraagstuk voor scholieren en studenten om te zoeken naar creatieve oplossingen. Het vraagstuk zit dus niet al vol met kaders en regels. De gemeente moet hierin ook flexibel zijn en de ruimte bieden aan scholieren en studenten.

Het kan daarnaast helpen om een vraag niet enkel van de gemeente voor te leggen, maar vanuit een samenwerking met partners. Voor jonge Utrechters wordt het dan vaak aansprekender, omdat er gevoelsmatig meer effect is op de stad. Ook kijken we in de vormgeving van het vraagstuk hoe we, in samenwerking met de onderwijsinstelling, ook een stuk eigenaarschap bij jonge Utrechters zelf kunnen neerleggen. Hierin kan het ook zo zijn dat juist jonge Utrechters een onderwerp aandragen, waarover zij in gesprek willen met de gemeente. Het kan ook onderdeel zijn van een proces om dit vroegtijdig op te halen.

Pijler 4: Erkenning en waardering

Het bieden van erkenning en waardering kan drempels verlagen en inclusiviteit bevorderen. We zien in praktijk dat dit bij meerdere groepen, ook specifiek bij jonge Utrechters, een positief effect heeft op deelname vanuit verschillende groepen. Dit bevordert dus de diversiteit en het horen van verschillende stemmen. Ook zijn erkenning en waardering fundamenteel voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Dit helpt om positief gedrag te versterken en motiveert hen om actief te worden in hun omgeving. Voor sommige kinderen en jongeren kan deelname aan activiteiten belemmerd worden door sociaaleconomische barrières. Daarnaast is het belangrijk om erkenning en waardering voor jonge Utrechters op een leeftijdsgerichte manier vorm te geven, waarbij beloningen aansluiten bij hun interesses en behoeften. Gemeenten, bedrijven en partners spelen hierbij een cruciale rol door passende beloningen aan te bieden die jonge Utrechters motiveert en hun betrokkenheid vergroot. Met beloning bedoelen we niet enkel een financiële beloning, maar dit kan ook in de vorm zijn van een compliment of in het zonnetje gezet worden.

Op deze manier kunnen erkenning en waardering worden gebruikt als instrumenten voor het koesteren van jonge Utrechters, die door alle leeftijden en sociale verschillen in een samenleving heen snijden.

Maatregelen bij pijler 4

Maatregel 4.1: Organiseren van inspiratiemarkt waar jonge Utrechters hun ideeën kunnen presenteren.

De gemeente Utrecht gaat jaarlijks een stedelijke jongerenbijeenkomst organiseren, geïnspireerd door de Kinderwijkraden. Tijdens dit evenement komen jongerenraden, jongereninitiatieven en afgevaardigden van het college en de raad samen. Jonge Utrechters kunnen hierbij hun ideeën presenteren. Denk aan: acties van jongereninitiatieven, afgeronde studieprojecten of een weergave van de inzet van jongerenraden. Hiermee krijgen het college en de raad direct inzicht in de behoeften en wensen van jonge Utrechters, wat leidt tot beleidskeuzes die beter bij hen aansluiten. Jonge Utrechters krijgen tegelijkertijd erkenning en waardering voor hun inzet. Daarnaast is het een moment voor jonge Utrechters om met elkaar in contact te komen en tips met elkaar uit te wisselen (zie maatregel 2.5). Ook kan dit moment dienen om nieuwe vraagstukken te identificeren en daarmee nieuwe samenwerkingen te starten. Hierdoor kan het dus dienen als platform waar jonge Utrechters gezamenlijk hun stem kunnen laten horen.

We willen ook hier experimenteren hoe we het eigenaarschap zoveel mogelijk bij de jongereninitiatieven zelf kunnen houden. Daarom willen we elk jaar één jongereninitiatief kiezen als trekker van het evenement. Samen met een ambtenaar van de gemeente Utrecht bereiden zij de bijeenkomst voor. Dit jaarlijkse evenement versterkt de verbinding tussen jonge Utrechters en de gemeente en zorgt ervoor dat hun ideeën een grotere impact hebben op de stad Utrecht. Bij de organisatie van het evenement letten we erop dat jonge Utrechters de organisatie van het evenement en het evenement zelf leuk vinden.

De eerste bijeenkomst vindt in maart 2026 plaats. Dit wordt georganiseerd door een aantal jongeren, STAD, VNG en Save the Children. Daarna zullen we dit jaarlijks of om de 2 jaar herhalen. Hierbij wordt gekeken of we het kunnen combineren met andere gemeentelijke activiteiten, gericht op jonge Utrechters.

Wie is welkom? Raad, college, ambtenaren, geïnteresseerde Utrechters, geïnteresseerde organisaties uit de stad, onderwijsinstellingen, jonge Utrechters die iets te laten zien of te vertellen hebben.

Maatregel 4.2: beloning bij peilen

Zoals beschreven staat doen we extra moeite voor het ongehoorde geluid op het moment dat de gemeente verantwoordelijk is. We zien dat een beloning ervoor kan zorgen dat de drempel voor jonge Utrechters lager is om deel te nemen aan activiteiten. Om de inclusiviteit te bevorderen gaan we inzetten op het belonen van jonge Utrechters bij peilen. Dit betekent bijvoorbeeld dat we een 'topper van de maand' uitroepen en via sociale media in het zonnetje zetten of dat we cadeaubonnen verloten onder jonge Utrechters die heeft deelgenomen aan een vragenlijst. Bij intensieve vormen van samenwerking kiezen we ervoor om een bedankje uit te reiken en/of een vrijwilligersvergoeding uit te keren. Deze manieren van beloning zijn uit een DenkLab met Denkkracht[2] ontstaan. We gaan vaker belonen bij peilingen, onder meer via DenkMee-peilingen en straatgesprekken. Dit vraagt ook om dit in de communicatie goed neer te zetten.

[2] Denkkracht Utrecht is een denktank die bestaat uit 25 young professionals – actief in verschillende sectoren en functies- en heeft als doel young professionals te verbinden, te inspireren, en te laten bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke, strategische en organisatorische vraagstukken.

Planning & financiering

Maatregel	Planning	Dekking voor deze maatregel
Maatregel 1.1: laagdrempelig Initiatievenfonds	• Begin 2026 zijn voorbeeldinitiatieven uitgewerkt • Begin 2026 lessons learned van Utrecht Science Park verbreed naar minimaal één andere plek	Deze maatregelen worden gedekt vanuit het communicatiebudget van het Initiatievenfonds (programma 'Betrouwbare Overheid', doelstelling 3 'betrokken Utrechters').
Maatregel 1.2: doelgroep 'jonge Utrechters' prominenter in subsidieregelingen	• Nieuwe regeling 'Stem van Utrechters' en 'subsidieregeling sociale basis' gaan per 2027 in. • Begin 2026 doorontwikkeling projectsubsidies cultuur	Met deze maatregel sluiten we aan bij al lopende herzieningen. Stem van Utrechters en subsidieregeling sociale basis worden gedekt vanuit programma 'levendige en gezonde stad (doelstelling 2: meedoen en voor elkaar zorgen)'. Projectsubsidies cultuur wordt gedekt vanuit programma 'Levendige en gezonde stad' (doelstelling 9 'aanbod cultuur').
Maatregel 1.3: campagne rondom buurtcentra	• Campagne zal starten in Q1 2026	Deze maatregel wordt gedekt vanuit programma 'levendige en gezonde stad' (doelstelling 4: toegankelijke welzijnsaccommodaties).
Maatregel 1.4: uitwisseling tussen initiatieven stimuleren	• November 2025 lancering jongerenplatform Leidsche Rijn/Vleuten de Meern	Programma 'kansrijk opgroeien' (doelstelling 3 'versterken veerkracht').
Maatregel 1.5: ontmoetingsplekken volgens Visie jongeren ontmoetingsplekken	• Gestart in 2025	Programma 'kansrijk opgroeien' (doelstelling 3 'versterken veerkracht').
Maatregel 2.1: versterken van al actieve jongerenraden	• Zie maatregel 1.2 • Zie maatregel 4.1 • Europese subsidieaanvraag is in mei ingediend	• Zie maatregel 1.2 • Zie maatregel 4.1 • In november is er duidelijkheid over deze subsidieaanvraag

Maatregel 2.2: meer expertise op jonge Utrechters	• Oprichting expertiseteam jongerencommunicatie is gestart • Pool SSM is ook gestart	De oprichting van het expertiseteam jongerencommunicatie vraagt geen financiële dekking, omdat het gaat over het anders inrichten van de huidige capaciteit. Gedekt vanuit de basisdienstverlening van communicatie. De pool van Samen stad makers wordt gedekt vanuit programma 'betrouwbare overheid', doelstelling 3: betrokken Utrechters.
Maatregel 2.3: passende vormen voor samenwerking met jonge Utrechters	Doorlopend	Voor deze maatregel is geen financiële dekking nodig, omdat het een andere manier van werken vraagt.
Maatregel 2.4: nieuwe aanbesteding jongerenwerk	Per 1 januari 2027 wordt de nieuwe opdracht voor het jongerenwerk uitgevoerd.	Programma 'Kansrijk opgroeien' (doelstelling 3: versterken veerkracht) en programma 'veilige stad' (doelstelling 1: aanpakken/voorkomen van criminaliteit)
Maatregel 2.5: jonge Utrechters aan de overlegtafel	Begin 2026	Programma 'kansrijk opgroeien' (doelstelling 3: versterken veerkracht.
Maatregel 3.1: Ondersteunen scholen bij 'Levensecht leren' en burgerschapsonderwijs	Doorlopend	Programma 'kansrijk opgroeien' (doelstelling 1: eigen pad in het onderwijs)
Maatregel 3.2: gemeentelijk coördinator 'levensechte vraagstukken'	Q2 2026	Totale kosten voor het experimenteren met deze maatregel zijn €65.000. €55.000 hiervan wordt betaald uit programma 'kansrijk opgroeien' (doelstelling 3: versterken veerkracht). €10.000 hiervan wordt betaald uit programma 'Betrouwbare Overheid', doelstelling 3 'betrokken Utrechters'.

		Het experiment wordt twee jaar gedekt uit bovenstaande programma's. Daarna zal deze maatregel geëvalueerd worden en duidelijk worden of deze van meerwaarde is en waar nodig, gezocht worden naar structurele financiering.
Maatregel 3.3: passende vraagstukken voor samenwerking via het onderwijs	Doorlopend	Voor deze maatregel is geen financiële dekking nodig, omdat het een andere manier van werken vraagt.
Maatregel 4.1: organiseren inspiratiemarkt waar jonge Utrechters hun ideeën kunnen presenteren	Maart 2026 eerste bijeenkomst	Deze maatregel wordt gedekt vanuit programma ‘Kansrijk opgroeien’ doelstelling 3: versterken veerkracht. Het eerste jaar is duurder, omdat deze landelijk en grootschaliger is. We onderzoeken nog hoe we dit blijvend kunnen financieren.
Maatregel 4.2: beloning bij peilen	Doorlopend	Voor deze maatregel is geen algemene financiële dekking nodig, omdat het een andere manier van werken vraagt. Daarom wordt dit gedekt vanuit projecten die peilen als samenwerkingsvorm.

Plan voor samenwerking met Utrechters

Opsteller: Jennifer Lekkerkerker-Rack & Veerle Oude Alink

Projectnaam: Uitvoeringsprogramma 'De stem van jonge Utrechters'

Korte omschrijving van het project:
Vanuit de eerder vastgestelde beleidsnota's *Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden'* en *Samen stad maken - Geen Utrecht zonder U* hebben we als doel de samenwerking met jonge Utrechters te verbeteren en daarmee hun zeggenschap te vergroten. Dit vraagt extra maatregelen vanuit de gemeente. Daarom wordt hier een uitvoeringsprogramma voor opgesteld.

Versie: 2

Datum: januari 2024

Vraag 1: Wat is de vraag of kwestie in de eerstvolgende fase?

Antwoord:
We willen graag de samenwerking met jonge Utrechters verbeteren en daarmee hun zeggenschap vergroten. Dit gaat over alle samenwerkingsvormen uit het kompas van zeggenschap (zoals beschreven in beleidsnota Samen stad maken). In de eerstvolgende fase staat daarom centraal hoe we de samenwerking met jonge Utrechters kunnen verbeteren, zowel op het moment dat wij als gemeente eigenaar zijn als op het moment dat jonge Utrechters eigenaar zijn. Dit doen we specifiek op enkele zaken, die we als signaal van jongeren hebben ontvangen en onszelf opvallen:

- We hebben relatief minder contact met jonge Utrechters als gemeente. Waardoor komt dit? Wat kunnen we hierin veranderen om het contact te verbeteren?
- We bereiken jonge Utrechters minder vanzelfsprekend. Vermoedelijk omdat onze veel gebruikte manieren om Utrechters te spreken en te bereiken niet aansluit bij jonge Utrechters. Wat is hierin een werkbare manier voor jonge Utrechters?
- We zien dat er relatief minder initiatief wordt genomen door jonge Utrechters. Waardoor komt dit? Hoe kunnen we jonge Utrechters beter faciliteren om initiatief te nemen?

Vraag 2: In de eerste stappen van Aan de slag met Samen stad maken heb je beantwoord welke groepen Utrechters een rol spelen bij jouw vraag. Beschrijf hieronder de belangrijkste groepen.

Antwoord:

- Jonge Utrechters in de leeftijd tussen 9 en 27 jaar, met een focus op boven de 12 jaar, en/of in de levensfase van eind basisschool, middelbare school, MBO, HBO en WO. Hierbij letten we erop dat we een diversiteit binnen deze groep bereiken, wat betreft leeftijd, wijk, opleiding, achtergrond, etc.
- Bestaande jongerenraden en -initiatieven, zoals Young Minds, U2BeHeard(voorheen), Thirty030
- Medewerkers van Utrechtse onderwijsinstellingen, zoals docenten, beleidsadviseurs, projectleiders etc.

Vraag 3: Leg uit hoe je het kompas hebt doorlopen. Op welke samenwerkingsvorm kwam je uit voor de eerstvolgende fase, vraagstuk of kwestie?

Antwoord:
We hebben het kompas voor zeggenschap als volgt doorlopen:

- In deze fase is een besluit nodig van de gemeente over het uitvoeringsprogramma, omdat het een collegebevoegdheid is.
- Er is behoefte om deze kwestie verder te onderzoeken met Utrechters, omdat we willen dat de samenwerking met jonge Utrechters beter verloopt en we daarom zo goed mogelijk moeten aansluiten bij hun wensen en behoeftes. Daarvoor is verder onderzoek met Utrechters nodig.
- Het is nodig om het vraagstuk eerst te verhelderen, omdat we eerst scherp willen krijgen wat momenteel de drempels zijn waar jonge Utrechters tegenaan lopen. Gelijktijdig willen we dan kijken wat oplossingen hiervoor zijn.

Met het beantwoorden van deze vragen komen we uit op de samenwerkingsvorm ‘peilen'. Dit houdt in dat we vragen stellen en luisteren om verschillende signalen en belangen op te halen. Deze verwerken we in het uitvoeringsprogramma, verwerkt in een maatregel. Hierna kan het college een brede belangenafweging maken in hun besluit over het uitvoeringsprogramma.

Vraag 4: Benoem kort de eerstvolgende stappen die je gaat zetten om invulling te geven aan desbetreffende samenwerkingsvorm.

Antwoord:

- Sessies met leerlingen op scholen academie 10, X11 en Gerrit Rietveld, MBO Overvecht.
- Sessie via jongerenraden aanwezigen afgevaardigde van: Thirthy030, U2B heard, Young Minds Utrecht, STAD
- Input vanuit de kinderwijkraden
- Input opgehaald voor uitvoeringsprogramma via Ver_sterk, jongerenradendagen.
- Onderzoek en meedenken van verschillende stagiairs
- Sessies met CMD-studenten en Denkkracht over bereiken van jongeren
- Gesprekken met scholen: leerkracht, adviseur en projectleider van scholen X11, Gerrit Rietveld en PCOU Willibrod
- Input uit andere samenwerkingsprocessen van jeugdnota, project Nationale Jeugd Raad (waarbij ook met jeugd in detentie is gesproken over perspectief bieden aan jongeren), visie jongeren ontmoetingsplekken en Society in the Loop.

Vraag 5: Bij samenwerking met de stad gebruiken we uitgangspunten voor onze houding en ons gedrag. Dat noemen we de leidende principes voor houding en gedrag. Lees hier meer over de leidende principes voor houding en gedrag. Om de leidende principes goed toe te passen in je eerstvolgende stappen is het nodig om voor jezelf na te denken en antwoord te geven op de volgende vragen.

Antwoord:
In hoeverre ben je gestart voordat er een oplossing of plan ligt? (leidend principe ‘open en eerlijk’)

We starten bij het verder onderzoeken van het vraagstuk. Dat betekent dat we starten zonder een duidelijke probleemanalyse en dus ook zonder al bepaalde oplossingsrichtingen. We starten bij het gesprek met jonge Utrechters om aan de hand van de peiling de richting te bepalen van het uitvoeringsprogramma te bepalen. Hiermee bouwen we ook de flexibiliteit in dat het proces en de inhoud zo loopt zoals gewenst volgens jonge Utrechters (leidend principe ‘vertrouwen geven’).

Op welke manier doe je extra moeite om degene voor wie we het doen betrokken te laten zijn? (leidende principe ‘inclusie en diversiteit’)

Eén van de aanleidingen van dit nieuwe uitvoeringsprogramma is dat we jonge Utrechters minder vanzelfsprekend bereiken. Hun stem cruciaal is voor het opstellen van dit uitvoeringsprogramma: het gaat immers over hen. Daarom doen we extra moeite om deze groep te bereiken. Dit doen we met name door aan te sluiten op momenten en plekken, waar zij vanzelfsprekend wel zijn. Denk hierbij aan projecten via het onderwijs, tijdens de les, tijdens jongerenevenementen, tijdens andere samenwerking met jongeren, tijdens bijeenkomsten van jongerenraden, tijdens hun stage bij de gemeente. Hierbij letten we erop dat er verschillende groepen jonge Utrechters naar voren komen. Zo wordt er bij het project van de Nationale Jeugd Raad gesproken met jongeren in detentie.

In hoeverre werk je zoveel mogelijk ter plekke en ga je dus het stadskantoor uit om contacten te leggen in de stad? (leidend principe ‘duurzame relaties’)

We combineren veel verschillende manieren om te peilen. Hierbij kijken we hoe we diverse jonge Utrechters kunnen bereiken. Dit doen we onder andere door dit aan momenten/plekken te koppelen waar ze sowieso al zijn (denk aan onderwijs en evenementen voor jongeren). Zo maken we het zo laagdrempelig mogelijk voor hen om mee te doen.

In hoeverre heb je gebruik gemaakt van data die er al is? (leidend principe ‘leren en verbeteren’)

We halen via de peiling niet alleen nieuwe informatie op, maar kijken ook naar de informatie die er al is vanuit eerdere samenwerkingen met jonge Utrechters. Zo komen er regelmatig signalen binnen bij MO Jeugd, bijvoorbeeld via Young Minds. Daarnaast zijn er ook veel gesprekken gevoerd voor de beleidsnota's Jeugd en Samen stad maken, waar we input uit meenemen in dit proces. Daarnaast zien we koppelkansen met een project van de Nationale Jeugd Raad, waarbij ze breed in gesprek gaan met jeugd. We sluiten hierop aan en nemen deze informatie ook mee in het opstellen van het uitvoeringsprogramma.

Zoals in de beleidsnota Samen Stad Maken – Geen Utrecht zonder U beschreven staat, doorloop je het kompas per vraag of kwestie. Is er nog een ander vraagstuk of aparte doelgroep in de eerstvolgende fase waarvoor je het kompas apart moet doorlopen? Zo ja, beantwoord dan de vragen nogmaals voor deze andere vraag of kwestie.

Datum: 12 mei 2025

Vraag 1: Wat is de vraag of kwestie in de eerstvolgende fase?

Antwoord:
Na afronding van fase 1 (zoals bovenstaand beschreven) ontstond er bestuurlijk behoefte om nog aanvullend samen te werken met jongeren. Uit fase 1 is veel opgehaald wat betreft de probleemanalyse en de oplossingsrichtingen (zie samenwerkingsverslag). Hierop zijn 4 pijlers gebaseerd:

1. Meer samenwerken via het onderwijs
2. Laagdrempeliger ondersteunen van initiatieven
3. Het bereiken van jongeren
4. Meer erkenning en waardering naar jongeren

De behoefte om nog meer samen te werken met jongeren ligt op twee vlakken:

- Specifieker voor pijler 3 ‘bereiken van jongeren’ ophalen wat voor hen de gewenste manier is om in contact te staan met de gemeente en om hen dus beter te bereiken en te betrekken.
- Over z'n algemeenheid is de vraag hoe we het uitvoeringsprogramma meer van jongeren kunnen maken, naast dat hun input is verwerkt in de inhoud. Hierin ook een expliciete oproep om de uitstraling, vorm en stijl van het uitvoeringsprogramma samen met jongeren te bepalen. Het moet een document worden dat van hen is.

Ondertussen nemen we ook meer tijd voor de versterking van pijler 1 ‘beter samenwerken via het onderwijs'.

Vraag 2: In de eerste stappen heb je beantwoord welke groepen Utrechters een rol spelen bij jouw vraag. Beschrijf hieronder de belangrijkste groepen.

Antwoord:
Dit zijn dezelfde groepen als in de vorige fase: jonge Utrechters, al bestaande jongerenraden en –initiatieven en medewerkers van onderwijsinstellingen. Zie fase 1 voor een meer uitgebreide toelichting op deze groepen.

Vraag 3: Leg uit hoe je het kompas hebt doorlopen. Op welke samenwerkingsvorm kwam je uit voor de eerstvolgende fase, vraagstuk of kwestie?

Antwoord:

Wat betreft het versterken van pijler 3 ‘bereiken van jongeren’:

- In deze fase is een besluit nodig van de gemeente over het uitvoeringsprogramma, omdat het een collegebevoegdheid is.
- Er is behoefte om deze kwestie verder te onderzoeken met Utrechters, omdat we willen dat de samenwerking met jonge Utrechters beter verloopt en we daarom zo goed mogelijk moeten aansluiten bij hun wensen en behoeftes. Daarvoor is verder onderzoek met Utrechters nodig.
- Het is niet nodig om het vraagstuk eerst te verhelderen, omdat dit in de eerste fase al is gebeurd. Hieruit is een probleemanalyse en oplossingsrichtingen geformuleerd: de 4 genoemde pijlers.
- Er is bestuurlijke ruimte om bestaand beleid voor deze vraag/kwestie of op deze locatie ter discussie te stellen, omdat we in deze fase nog de benodigde maatregelen aanscherpen.
- Het is niet mogelijk om een representatieve groep eindgebruikers te vormen om het plan samen mee te maken, omdat we te maken hebben met een grote diversiteit binnen de genoemde belanghebbende groepen. Hiermee is er een afweging nodig van veel verschillende belangen, die niet te representeren zijn in een afgevaardigde groep.

Hiermee komen we uit op peilen.

Wat betreft het uitvoeringsprogramma meer eigen maken van jongeren wat betreft uitstraling en stijl:

- Er is in deze fase geen besluit nodig van de gemeente, omdat er bestuurlijk is uitgesproken standaarden voor beleidsdocumenten en huisstijl los te laten voor dit uitvoeringsprogramma en daarmee ruimte te laten aan jongeren zelf.
- We hebben de vraag gesteld aan Young Minds Utrecht of zij eigenaarschap willen pakken in het uitstraling en stijl van het uitvoeringsprogramma. Zij voelen hier enthousiasme voor.
- We kunnen niet alles binnen de vastgestelde kaders aan hen overlaten, omdat het uiteindelijk ook een stuk is dat ter besluitvorming gebruikt moet kunnen worden.
- Het is mogelijk om met de inzet van de gemeente het eigenaarschap te laten groeien.
- Het is nodig dat de gemeente een deel van het eigenaarschap op zich neemt, omdat het uitvoeringsprogramma tegelijkertijd ook een beleidsstuk blijft dat het besluitvormingsproces in gaat.

Hiermee komen we uit op ‘samen aan zet', waarbij we samen met Young Minds Utrecht het eigenaarschap dragen op de uitstraling en stijl van het uitvoeringsprogramma.

Vraag 4: Benoem kort de eerstvolgende stappen die je gaat zetten om invulling te geven aan desbetreffende samenwerkingsvorm.

Antwoord:

- We plannen nieuwe sessies in met scholen om de pijlers te kunnen toetsen en vervolgens ook dieper in te gaan op hoe jongeren graag in contact staan met de gemeente. Dit doen we bij de volgende scholen: TL/MAVO-klas (3e jaar) van Academie10 en het Limuscollege.
- We voeren tweemaal straatgesprekken uit om diverse jongeren in de leeftijd van 12-27 jaar te spreken over hoe we jongeren het beste kunnen bereiken als gemeente. Deze straatgesprekken geven wij vorm in samenwerking met jongeren van Young Minds Utrecht. Zo sluiten we zoveel mogelijk aan bij de behoeftes van jongeren zelf. Daarnaast sluiten we ook samen met hen aan op de stadsintroductie van de UIT-markt. Hier kunnen zij extra leden werven en kunnen we als gemeente ook in contact treden met nieuwe studenten. Ook laten we ons informeren door Bureau COEN jongerencommunicatie, die zich specialiseren in het bereiken van jongeren. Zij toetsen telkens bij hun eigen jongerenpanel.
- We nemen contact op met contactpersonen bij HU, MKB-werkplaats en NUOVO om pijler 1 ‘samenwerken via het onderwijs’ verder te versterken door met hen te bespreken wat hiervoor nodig is.

- We sluiten enkele keren aan bij een vergadering van Young Minds Utrecht om samen de uitstraling en stijl van het uitvoeringsprogramma vorm te geven.

Vraag 5: Bij samenwerking met de stad gebruiken we uitgangspunten voor onze houding en ons gedrag. Dat noemen we de leidende principes voor houding en gedrag. Lees hier meer over de leidende principes voor houding en gedrag. Om de leidende principes goed toe te passen in je eerstvolgende stappen is het nodig om voor jezelf na te denken en antwoord te geven op de volgende vragen.

Antwoord:

In hoeverre ben je gestart voordat er een oplossing of plan ligt? (leidend principe 'open en eerlijk')

In de eerste fase zijn we al tot 4 pijlers gekomen als basis van het uitvoeringsprogramma. Hierbij hebben we ook al enkele invulling voor pijler 3 'bereiken van jongeren' verzameld. Deze fase focussen we erop om deze nog beter vorm te geven. We starten dus niet volledig zonder plan, maar de oplossing voor 'het beter bereiken van jongeren' ligt wel weer volledig open. We vragen hierbij zonder oplossingsrichting wat jonge Utrechters zelf hierin het beste zouden vinden. Hiermee leggen we het vraagstuk dus alsnog open.

Op welke vraagstukken is er ruimte voor eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor Utrechters? (leidend principe 'vertrouwen geven')

In deze fase ligt specifiek de vraag hoe we het uitvoeringsprogramma meer van jonge Utrechters kunnen maken en hoe de uitstraling en stijl eraan kan bijdragen om dit uit te stralen. We geven hierbij een deel van het eigenaarschap aan jonge Utrechters om hierin een rol te spelen en met ons het product te gaan maken. Dat doen we met Young Minds Utrecht.

Welke nieuwe vormen of innovaties worden in dit proces uitgeprobeerd? (leidend principes 'lef tonen')

De straatgesprekken en de gesprekken op de UIT-markt geven wij vorm samen met jongeren van Young Minds Utrecht. Hierbij richten we ons specifiek op wat de jongere doelgroep aantrekkelijk vindt en nodig heeft om mee te kunnen doen. Hierbij richten we dus ook onze beloning specifiek op deze doelgroep: een glittertattoo, coupon voor gratis bubble tea, meedoen aan potje jenga of twister, etc.

Daarnaast laten we ook eigen gemeentelijke kaders rondom de standaarden voor beleidsdocumenten en huisstijl los om het uitvoeringsprogramma zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij jonge Utrechters zelf. We geven hen de ruimte om hier iets van te maken wat hen aanspreekt.

Hoe is er in je eerstvolgende stappen rekening gehouden met passende taal en vorm voor de groepen Utrechters die je wil bereiken en spreken? (leidende principe 'inclusie en diversiteit')

Zoals hierboven benoemd hebben we de straatgesprekken samen met jongeren opgezet. Ze hebben de vragen opgesteld, de locaties en tijden, de beloning voor deelnemende jongeren en hoe we ze kunnen aantrekken. Hiermee proberen we zo goed mogelijk aan te sluiten bij de groep die we ook willen bereiken.

In hoeverre werk je zoveel mogelijk te plekke en ga je dus het stadskantoor uit om contacten te leggen in de stad? (leidend principe 'duurzame relaties')

Met de straatgesprekken gaan we naar de plekken waar jongeren zijn. De jongeren van Young Minds Utrecht spreken we tijdens hun eigen vergaderingen om zo min mogelijk extra tijd van hen te vragen. Voor de extra tijd die zij besteden aan het meedoen aan de straatgesprekken, geven we hen een vrijwilligersvergoeding als waardering. Daarnaast gaan we ook met de sessies op scholen naar jonge Utrechters toe. Docenten van NUOVO zoeken we op via hun eigen docentenfestival.

In hoeverre heb je gebruik gemaakt van data die er al is? (leidend principe 'leren en verbeteren')

In de eerdere fase is al veel input opgehaald over het bereiken van jongeren. Ook is er al veel kennis aanwezig binnen en buiten de organisatie over het bereiken en betrekken van jongeren. Deze proberen wij zoveel mogelijk te bundelen. Soms spreken adviezen elkaar echter tegen. Die wegen wij af via een samenwerkingsverslag.

Verslag voor samenwerking met Utrechters

Opsteller: Jennifer Lekkerkerker-Rack & Veerle Oude Alink

Projectnaam: Uitvoeringsprogramma ‘de stem van jonge Utrechters’

Korte omschrijving van het project:
Vanuit de eerder vastgestelde beleidsnota's *Jeugd ‘samen opgroeien, samen opvoeden’* en *Samen stad maken - Geen Utrecht zonder U* hebben we als doel de samenwerking met jonge Utrechters te verbeteren en daarmee hun zeggenschap te vergroten. Dit vraagt extra maatregelen vanuit de gemeente. Daarom wordt hier een uitvoeringsprogramma voor opgesteld.

Je hebt samengewerkt met Utrechters. In het plan voor samenwerking met Utrechters hebben we telkens onze stappen beschreven. In dit verslag reflecteren we hoe dit is gegaan.

Welk belangrijk inhoudelijk inzicht is opgedaan uit de samenwerking met Utrechters?	**Door wie is dit inzicht ingebracht?**	**Hoe hebben we dat gewogen?**	**Wat heeft dit inzicht en de weging bijgedragen of veranderd aan de plannen?**
Algemeen			
Utrechtse Jeugd (9 – 27 jaar) wil betrokken zijn en wat betekenen voor hun buurt en stad.	Blijkt uit bijna alle gesprekken die we hebben gevoerd	Zwaar, want wij zien dit belang vanuit beleidsnota Samen stad maken en beleidsnota Jeugd ook.	Het gehele uitvoeringsprogramma zet hier op in.
De groep jonge Utrechters tussen de 14 en 23 jaar voelt minder ruimte om actief hun stem te laten horen dan kinderen tussen de 9 en 12 jaar.	Dit is een conclusie die we trekken uit alle gesprekken uit de eerste fase.	Middel, omdat we zelf merken dat we een nog bredere groep minder makkelijk horen: 9 t/m 27 jaar.	We hebben de doelgroep van het uitvoeringsprogramma 9-27 jaar gemaakt, maar de meeste maatregelen zijn gericht op de jongeren tussen 14 en 23 jaar.

Zie jonge Utrechters niet als een aparte groep en behandel hen ook niet zo.	Denkkracht, onderzoeksstage, meeloopstage	Middel, want we begrijpen dat het niet wenselijk is om als ‘aparte groep’ gezien te worden. We merken echter wel dat dit een groep is die we op onze gebruikelijke werkwijze minder makkelijk bereiken. Daarom vraagt het iets extra's van de gemeente.	We hebben alsnog aparte maatregelen gemaakt voor jongeren, maar erkennen hierbij dat het veel extra acties ook van toepassing zouden zijn op andere groepen die we minder makkelijk bereiken. Bij het vertalen van de leidende principes van houding en gedrag naar voorbeeldgedrag hebben we genoemd dat we jonge Utrechters behandelen als mens.
Het zou helpen om een nieuwe, sociale norm te zetten dat jongeren meedoen aan de lokale democratie. Dit zou het dan normaliseren en verlaagt de drempel voor andere om deel te nemen.	Denkkracht	Middel, want dit is een heel mooi doel, maar vraagt langdurige inzet en een grote verandering in de samenleving.	Het uitvoeringsprogramma sluit aan bij het doel.
Via het onderwijs			
Veel jonge Utrechters geven aan het fijn te vinden om deel te kunnen nemen via school. Denk hierbij aan het organiseren van competities of challenges waarin leerlingen op een laagdrempelige manier mee kunnen denken over de plannen voor de stad.	Sessies op scholen, jongerenradendagen, Ver_sterk, kinder wijkraden, meeloopstage.	Zwaar, omdat dit een veel gehoord geluid is. Daarnaast zien we hierin ook voordelen voor het onderwijs (in het versterken van het burgerschapsonderwijs en relatie tussen praktijk en theorie) en voor de gemeente (vindplek van diversiteit aan jongeren op school).	Daarom hebben we een gehele pijler besteed aan hoe we samenwerking beter kunnen organiseren via het onderwijs.
Onderwijsinstellingen willen vaak wel samenwerken, maar het ontbreekt vaak aan tijd, financiële middelen. Ook geven ze aan dat ze moeite hebben met het vinden van de inhoudelijke medewerker van de	Medewerkers van Academie10, MBO Overvecht, Gerrit Rietveld, X11	Zwaar, want dit is een belemmering in de goede samenwerking met scholen en daardoor ook met jonge Utrechters.	Daarom hebben we maatregel 1.2 opgesteld, waarbij we een contactpersoon beschikbaar stellen voor onderwijsinstellingen als makkelijke ingang naar de gemeente. Deze contactpersoon kan vervolgens de verbinding maken met de juiste, inhoudelijke collega.

gemeente om de juiste persoon aan te haken bij projecten.			Hiermee kunnen we de onderwijsinstellingen tijd besparen.
Jonge Utrechters willen graag snelle terugkoppeling en niet al te lange doorlooptijd van een project.	Onderzoeksstage, MKB-werkplaats	Middel, want dit kunnen we niet bij elke peiling waarmaken. De meerwaarde van input van jongeren is juist bij toekomstprojecten groot.	We hebben eisen gesteld aan geschikte vraagstukken voor samenwerking via het onderwijs.
Initiatieven			
Jongeren die al actief zijn hebben behoefte om meer uit te kunnen wisselen met andere actieve jongeren. Hierbij noemen ze een digitaal platform als eventueel instrument, maar het hoeft niet per se digitaal te zijn.	Sessie met jongerenraden, Denkkracht	Zwaar, omdat we zien hoe het onderling elkaar kunnen vinden de kracht kan versterken tot gezamenlijk initiatieven oppakken.	Daarom hebben we maatregel 1.4 toegevoegd om uitwisseling tussen initiatieven te stimuleren: zowel via een digitaal platform (starten in Leidsche Rijn & Vleuten de Meern) als een jaarlijkse, fysieke bijeenkomst.
Plekken van samenkomst zijn erg belangrijk voor het ontstaan en verspreiden van nieuwe ideeën en initiatieven en ook het contact met de buurt versterken. Daarom is er behoefte aan ontmoetingsplekken.	Meeloopstage, kinderwijkraden, jongeren betrokken bij visie jongeren ontmoetingsplekken	Zwaar, er loopt gezamenlijk met jongeren al een uitvoering op de visie jongeren ontmoetingsplekken.	Maatregel 1.5 sluit aan bij het vergemakkelijken om elkaar te kunnen vinden en daarmee de kracht onder jongeren te versterken.
Er is behoefte om meer plekken te hebben om laagdrempelig activiteiten te kunnen organiseren.	Sessie met jongeren en jongerenraden	Middel, want deze plekken zijn er al. Dit blijkt echter niet bekend te zijn bij jonge Utrechters.	Daarom maatregel 1.3 om de bekendheid van de buurthuizen te stimuleren.

Een aanvraag voor financiële bijdrage aan een initiatief moet zo makkelijk en laagdrempelig mogelijk zijn.	Sessie met jongeren en jongerenraden	Middel, want we zien het belang voor dit inzicht heel erg, maar de procedure bij het Initiatievenfonds is al zo laagdrempelig mogelijk gemaakt.	Maatregel 1.1 zet zich in om het Initiatievenfonds nog een stapje laagdrempeliger te maken. Maatregel 2.2 focust op het toegankelijker maken van andere subsidieregelingen voor jonge Utrechters.
Stel jongerenvertegenwoordigers aan om nieuwe en onervaren jongeren in Utrecht te verwelkomen en rond te leiden. Door informele kennismakingen wordt de drempel lager om zelf initiatief te nemen of ergens aan mee te doen	Denkkkracht	Licht, want er is geen budget om extra personen aan te stellen.	Dit is niet opgenomen in het uitvoeringsprogramma.
Bereiken van jonge Utrechters			
Het contact met jongeren moet voldoen aan de volgende eisen: 1. Kort en krachtig 2. Makkelijke, begrijpelijke taal 3. Leuk, informeel en gezellig 4. Gebruik échte mensen en geen stereotypes in communicatie 6. Persoonlijk contact: kom naar ons toe. 7. Waardeer en beloon de inzet	Denkkracht, CMD-studenten, Bureau COEN, Young Minds Utrecht, straatgesprekken.	Zwaar, omdat dit concrete aanbevelingen zijn vanuit de doelgroep zelf.	Dit is verwerkt in maatregel 2.2 en 2.3.

Tegenstrijdige geluiden over de inzet van sociale media om jongeren te bereiken. Enerzijds horen we dat dit een goed communicatiekanaal is, want iedereen maakt er gebruikt van. Anderzijds horen we juist dat jongeren hier al te veel informatie tot zich krijgen, waardoor het geen goede manier meer is om hen daadwerkelijk te bereiken.	Onderzoeksstage, straatgesprekken, Bureau COEN, CMD-studenten, Denkkkracht	Middel, omdat de diverse geluiden geen eenduidigheid biedt	Het blijft daarom een belangrijk communicatiekanaal (maatregel 2.2), maar we koppelen het tegelijkertijd aan het signaal van persoonlijk contact. Daarom zetten we ook in op het naar jongeren toegaan (maatregel 2.3).
Stapsgewijs communiceren: start de communicatie bij de eerste drempel die jongeren tegenkomen. Start dus niet bij het einddoel dat je wil bereiken; geen vergezicht. Starten bij de eerste drempel zorgt voor herkenning. Per stap krijgen jongeren vertrouwen om het proces te doorlopen. Het hele proces moet hierbij inzichtelijk zijn, zodat ze zien in welke stap zij zich bevinden.	Bureau COEN	Zwaar	Dit is verwerkt in maatregel 2.2
Soms helpt het als de gemeente zelf geen afzender is, omdat dit iets doet met het imago van de boodschap. Een andere afzender zou kunnen zijn: jongeren, partnerorganisaties, lokale influencers. Wel wordt gewaarschuwd voor het type boodschap waarbij je dat doet. Bij een serieuze boodschap	Onderzoeksstage, Bureau COEN.	Middel, want we zien dat het soms wel en soms niet van toepassing kan zijn.	Bij peilingen die zich daarvoor lenen zetten we meer in op het verspreiden via bestaande netwerken (zie maatregel 2.3).

geeft de gemeente als afzender juist status.			
Ambtenaren moeten meer naar de plekken waar jonge Utrechters zich vanzelfsprekend bevinden. Het hoeft niet altijd via de officiële instrumenten, zoals een bijeenkomst, maar het kan ook op een informele manier. Ook willen jonge Utrechters niet altijd dat hun deelname wordt geformaliseerd in een panel of raad. Ze willen er niet aan 'vastzitten'. En het moet echt vanuit jongeren zelf komen.	Denkkracht, straatgesprekken, MAVO/TL-klas (3e jaar) van Academie10	Zwaar, want dit sluit aan bij beleidsnota Samen stad maken.	Dit is verwerkt in maatregel 2.3. Ook is dit één van de argumenten waarom wij er niet voor kiezen om een jongerenraad te starten (maatregel 2.1).
3D-visualiaties helpen jonge Utrechters om goed mee te kunnen denken over ruimtelijke aanpassingen.	Society in the loop	Middel, want we zien dat dit ook veel tijd en geld kost per project.	Toegevoegd in maatregel 2.3 dat het helpt om 3D-visualisaties toevoegen op het moment dat dit mogelijk is.
TikTok is hét sociale medium waarop een deel van de jonge Utrechters actief is en waar de gemeente nog niet actief is.	Onderzoeksstage, Bureau COEN	Licht, want er is een verbod op deze apps voor gemeentelijk gebruik. Reden hiervoor is dat deze apps ongemerkt toegang krijgen tot het apparaat waarop de app is geïnstalleerd.	TikTok is niet opgenomen als één van de sociale media waar we via communiceren met jonge Utrechters uit maatregel 2.2.
Beloning & erkenning			
Waarderen en belonen van inzet is bij jongeren extra belangrijk is.	Ervaring uit andere samenwerkingstrajecten, TL-school, straatgesprekken,	Zwaar, omdat we zien dat dit meer en betere samenwerking met jongeren oplevert.	Daarom is er een gehele pijler besteed aan erkenning en waardering. Ook zit dit in houding en gedrag, wat is uitgewerkt in voorbeeld van gedrag, zoals het durven

	meeloopstage, onderzoeksstage, Denkkracht etc.		handelen op signalen, jonge Utrechters behandelen als mens en het vragen van tussentijdse feedback.
Waarderen en belonen hoeft niet alleen maar in de vorm van een fysieke of financiële beloning te zijn, maar het helpt ook al als jongeren merken dat er écht naar hen geluisterd wordt en de input écht wordt verwerkt. Of bijvoorbeeld door meer complimenten en een enthousiaste houding.	MAVO/TL-klas (3e jaar) van Academie10	Zwaar, omdat dit de focus ook legt op het gehoord voelen.	Daarom is de pijler over 'erkenning en waardering' niet alleen ingestoken op fysieke of financiële beloning. Ook komt dit terug in de vertaling van de leidende principes voor houding en gedrag.

Wat kan er geleerd worden van deze samenwerking met Utrechters?

Antwoord:

- We hebben gemerkt bij de straatgesprekken dat het helpt om deze samen te doen met jongeren. En dat het hierbij ook belangrijk is om met een diverse groep te gaan. Jongeren herkennen zich hierdoor makkelijker in de gesprekspartners en hierdoor is het laagdrempeliger om mee te doen. Dit hebben we ook gelijk verwerkt in maatregel 2.3.
- Het vraagt iets van de gemeente om duidelijk te maken voor jongeren waarom een vraagstuk relevant voor hen is. Welke gevolgen zou het bijvoorbeeld voor hen kunnen hebben? Op het moment dat dit niet duidelijk is, haken jongeren zelf af. Voor hen is het moeilijker om deze koppeling zelf te maken. Dit is gelijk verwerkt in maatregel 2.3.
- Een opvallende bevinding is dat jongeren met een Caribische achtergrond minder snel bereid waren om mee te doen aan een gesprek. Om dit te verbeteren is op de 2e dag een donkere jongen vanuit deelnemende groep interviewers bewust meer gaan inzetten om deze groep jongeren aan te spreken.
- Bij een persoonlijke directe benadering (ik ben zelf Surinaams) lukte het om enkele meiden te betrekken.
- In de gesprekken met deze meiden gaven zij aan vaak moe te zijn over het constant vechten voor een gelijkwaardige positie in de samenleving. Als vrouw maar vooral als zwarte vrouw en dat zij een diepe wantrouwen voelen richting instanties. Zij benoemde dat zij ervaren dat niemand écht geïnteresseerd is in hen. En met niemand bedoelde ze ook andere groepen jongeren zoals moslims, Aziaten of van LHBTQ+ gemeenschap. Volgens hen staan zij vaak alleen "als zwart volk".

Deze ervaringen maken zichtbaar dat het niet alleen gaat om **hoe** jongeren benaderd worden, maar ook om het doorbreken van gevoelens van **wantrouwen, uitsluiting en wij/zij denken.** Dit vraagt om een benadering die niet alleen persoonlijk herkenbaar is, maar ook gericht op het opbouwen van vertrouwen en het erkennen van de ervaringen van jongeren die zich niet gesteund of gezien voelen.

Motie: Ook Utrecht verdient een jongerenraad

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 7 november 2024, ter bespreking van Raadsvoorstel Programmabegroting 2025

Constaterende dat:

1. Alle kinderen en jongeren volgens het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind het recht hebben om betrokken te zijn bij beleid en beslissingen die invloed hebben op hun leven;
2. Utrecht een groot aandeel jonge inwoners kent, terwijl jongeren bij reguliere participatietrajecten sterk ondervertegenwoordigd zijn;
3. In Utrecht verschillende organisaties actief zijn, zoals YoungMinds, Denkkracht en Thirty030, die zich inzetten voor jongerenparticipatie, maar er geen officiële jongerenraad bestaat;
4. Utrecht zich profileert als kinder- en jongerenrechtenstad, maar in tegenstelling tot veel andere steden - zoals Amsterdam, Den Haag en Eindhoven - geen officiële jongerenraad heeft.

Overwegende dat:

1. De participatie van jonge Utrechters essentieel is, omdat zij de gevolgen van gemeentelijke besluiten langdurig ondervinden;
2. De verbetering van jongerenparticipatie centraal moet staan en de invoering van een officiële jongerenraad geen afbreuk mag doen aan bestaande initiatieven die waardevol zijn en waardering verdienen;
3. Een officiële jongerenraad jongeren directer betrekt bij gemeentelijke besluitvorming en hen de kans biedt om hun stem te laten horen;
4. Een jongerenraad ook een educatieve functie vervult doordat jongeren burgerschap en democratische vaardigheden ontwikkelen;
5. Een door de gemeente gefaciliteerde jongerenraad bijdraagt aan de zichtbare erkenning en waardering van de betrokkenheid van jongeren.

Verzoekt het college om:

1. Jongerenparticipatie te verbeteren en te onderzoeken of de invoering van een jongerenraad daaraan kan bijdragen;

2. Voor dit onderzoek in gesprek te gaan met organisaties die zich inzetten voor jongerenparticipatie in Utrecht en scholen, en in het onderzoek expliciet aandacht te besteden aan:
    a. Een financiële raming en mogelijk tijdspad voor de invoering van een jongerenraad;
    b. De mogelijkheden voor de concrete uitwerking van een jongerenraad, zoals samenwerking met scholen, de bevoegdheden van een jongerenraad en de beleidsterreinen waarop een jongerenraad actief kan zijn;
    c. De samenwerking met bestaande initiatieven voor jongerenparticipatie in Utrecht, waarbij zowel mogelijkheden voor een nieuw op te richten jongerenraad als een oplossing binnen de bestaande fundering op tafel ligt;
    d. Het verkennen van de mogelijkheid om als onderdeel van de jongerenraad een kinder- of jongerenburgemeester aan te wijzen;
3. De resultaten van dit onderzoek mee te nemen als zoekrichting binnen de aanpak ‘versterking jongerenparticipatie’ die in Q2 van 2025 gereed is en de raad daarover te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ingediend door:

- Ruben Snijder, Student & Starter
- Gert Dijkstra, EenUtrecht

Commissie Bestuur

Dossiernummer 5269

Vergaderdatum 7 mei 2026

Agendapunt 4

Titel Veiligheid bij de Utrechtse 'Veegdienst'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur	**7 mei 2026**
Commissie Bestuur	7 mei 2026

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2025, NUMMER 197

Datum	15 januari 2026
Van	College B&W
Behandeld door	Irma de Vos
E-mailadres	i.de.vos@utrecht.nl
Kenmerk	34013947
Beleidsveld	Circulaire economie en Openbare Ruimte

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2025 nummer 197 van Ilse Raaijmakers (PvdA), Margreet Ramaker (VVD), David Bosch (UtrechtNu!), Bert van Steeg (CDA) en Ruud Maas (Volt) van 28 november 2025 over Onrust bij de veegdienst.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
In hoeverre ziet het college verbetering in de werkcultuur op de afdeling W&S?
Antwoord 1
We willen een veilige en inclusieve organisatie zijn waarin alle medewerkers de vrijheid hebben om zichzelf te zijn, zich gezien en gewaardeerd voelen en gelijke kansen krijgen. We treden op als de sociale veiligheid in het geding is. We handelen dan conform het onderzoeksprotocol Integriteitsschendingen en Misstanden.

Sinds de eerste signalen van een mogelijk onveilig werkklimaat bij W&S is er veel aandacht besteed aan het verbeteren van de sociale veiligheid. Er zijn diverse gesprekken, interventies en bijeenkomsten georganiseerd en inspanningen verricht om een veilige en prettige werkomgeving te creëren voor iedereen die zich inzet voor een schoon, heel en groen Utrecht. (Cultuur)verandering vraagt een lange adem. Het is een continu proces dat blijvende aandacht en consistentie vereist, en we blijven ons hier actief voor inzetten.

In de brief van 30 september hebben wij u geïnformeerd over de wijze waarop wij opvolging geven aan de aanbevelingen uit het Governance & Integrity (G&I)-rapport. De inzichten en aanbevelingen van G&I zijn een belangrijk vertrekpunt voor verdere ontwikkeling van de afdeling. Het belang van een veilige, gezonde en integere werkomgeving is een verantwoordelijkheid die we met elkaar (willen) dragen. Er is een gedeelde bereidheid om vooruit te kijken, lessen uit het verleden te benutten en samen te werken aan een organisatiestructuur en -cultuur waarin iedereen zich gezien, gehoord en veilig voelt. De eerste resultaten zijn zichtbaar en we zien dat de medewerkers er constructief in zitten. Zie het antwoord bij vraag 2 voor concrete voorbeelden van de verbeteringen die wij tot dusver zien.

Vraag 2
Kan het college voorbeelden van verbeteringen geven?
Antwoord 2
Concrete voorbeelden van verbetering:

- *Zoals aangekondigd in de brief van 30 september, zijn we inmiddels gestart met de omstanderstraining. Alle collega's van W&S zijn verplicht om deze training te volgen. De omstanderstraining leert collega's om op een veilige, effectieve en constructieve manier te reageren wanneer zij ongewenst gedrag signaleren. Tijdens de training komen collega's zelf met praktijkvoorbeelden om te bespreken. Na afloop van de training ontvangen we over het*

algemeen positieve reacties van collega's, met name over de relevantie van de behandelde onderwerpen. Enkele collega's geven aan dat ze de training als wat minder interessant ervaren. De training loopt nog tot eind februari.

- *Uit het G&I onderzoek naar het werkklimaat en uit diverse gespreken is ook gebleken dat het nodig is om de drempel te verlagen voor het doen van een melding van sociale onveiligheid of integriteitskwesties. Er zijn daarom in totaal twee vaste vertrouwenspersonen gestart voor alle wijkposten. Gezien de vertrouwelijke rol van de vertrouwenspersonen is er geen inzicht in eventueel contact met medewerkers.*
- *In de brief van 30 september hebben wij u geïnformeerd dat er drie thematische verbeterteams zijn opgericht die de aanbevelingen uit het G&I-rapport hebben vertaald naar doelen en acties. De aanbevelingen gingen o.a. over eenduidige communicatie, het versterken van samenwerken en het makkelijk vindbaar maken van protocollen en afspraken. De teams bestaan uit medewerkers uit alle niveaus en zij hebben zich uit eigen beweging aangemeld om mee te denken. We zien dat collega's op een constructieve wijze samenwerken en in dialoog nader tot elkaar komen.*
- *De inzet op het versterken van de communicatie binnen de teams en binnen de wijkposten, zodat informatie duidelijk en op dezelfde manier overal beschikbaar is, heeft geresulteerd in o.a. een W&S-encyclopedie. Hier staan documenten zoals het Hitteprotocol, informatie over het Bedrijfsopvangteam, maar ook bijvoorbeeld welke afspraken er zijn als een medewerker de gemeente verlaat of hoe de onboarding van nieuwe medewerkers eruitziet. Maandelijks wordt er een digitale nieuwsbrief verstuurd met informatie over de voortgang van de themateams: doelen en acties, nieuwe collega's, vacatures, opleidingen én mooie verhalen uit het werk.*
- *In het licht van het verbeteren van de samenwerking worden o.a. vaste Dag- en Weekstarts georganiseerd waarbij medewerkers elkaar ontmoeten. De informatie die bij deze momenten wordt gegeven wordt nu dus breed gedeeld, waardoor de informatiepositie van medewerkers gelijker wordt. Er is een uitzending van Radio Stadsbedrijven gemaakt op wijkpost Leidsche Rijn, Vleuten de Meern. Hierbij heeft de adviseur Integriteit en Ongewenst Gedrag een toelichting gegeven over hoe je een melding kan doen bij het Meldpunt en hoe zo'n proces verloopt. Tijdens de radio-uitzending is er onderling tussen de wijkposten het spel 'Het slimste team' gespeeld. Ook de mogelijkheid om een kijkje in elkaars keuken te nemen, heeft al in een aantal gebieden plaatsgevonden.*
- *Afdeling W&S is voor 2026 bezig met het maken van een overzicht van de gewenste en noodzakelijk acties en activiteiten om de doorontwikkeling van de afdeling ook in 2026 verder door te zetten.*

Vraag 3

Hoe verklaart het college dat ondanks de onderzoeken en de genomen stappen zoals vermeld in de raadsbrief van 30 september 2025 toch signalen van vermeend onveilig gedrag en houding richting de media zijn gegaan?

Antwoord 3

Zoals aangegeven bij het antwoord op vraag 1, willen we een veilige en inclusieve organisatie zijn. Dat vraagt ook dat we deze waarden actief uitdragen: we zijn een plek waar iedere medewerker zichzelf kan zijn, zich veilig voelt en zich kan ontplooien. Sinds de eerste signalen van een onveilig werkklimaat is er veel aandacht besteed aan het verbeteren van de sociale veiligheid. Dat neemt niet weg dat het betreurenswaardig is dat er, ondanks alle inspanningen, toch onveilig gedrag is ervaren.

In april 2025 is een melding binnengekomen van een onderwijsinstelling. De melding betrof meerdere signalen van ongepaste opmerkingen richting studenten in een leer-werktraject op een locatie van de gemeente. Wij hebben de melding meteen serieus opgepakt volgens het protocol Integriteit en Ongewenst Gedrag. Conform het onderzoeksprotocol is de melding beoordeeld door de onafhankelijke beoordelingscommissie Integriteit en Ongewenst Gedrag. De beoordelingscommissie heeft geoordeeld dat er een feitenonderzoek moet plaatsvinden om de meldingen zorgvuldig te beoordelen, op basis van alle bekende omstandigheden en feiten. In dit proces is uiteraard ook meerdere keren hoor-en wederhoor toegepast. Op basis van die bevinden zijn maatregelen genomen richting de betrokken medewerkers.

Hoewel sociale veiligheid binnen de gemeente Utrecht de hoogste prioriteit heeft, kunnen we helaas niet elk incident voorkomen. Wanneer de sociale veiligheid in het geding is of sprake is van ongewenst gedrag, treden we op. De gemeente ziet het als een belangrijke taak om in dergelijke gevallen zorgvuldig te onderzoeken wat er is gebeurd en passende maatregelen te nemen. Dat is in het geval van de hierboven genoemde melding gebeurd.

Vraag 4
Is verder onderzoek gedaan naar de werkcultuur en zo ja, wat waren de bevindingen?
Antwoord 4
In de brief van 3 februari 2025 informeerden wij u over het onderzoek naar het werkklimaat binnen de afdeling W&S, uitgevoerd door G&I. Dit onderzoek heeft waardevolle inzichten opgeleverd in hoe er met elkaar wordt omgaan, hoe er wordt samengewerkt en gecommuniceerd.

Vraag 5
Wat merken medewerkers van de veranderingen? Hoe worden zij betrokken bij de verbetering van de werkcultuur en wat daarvoor nodig is?
Antwoord 5
De opgerichte themateams bestaan uit medewerkers (ambassadeurs) uit alle niveaus en zij hebben zich uit eigen beweging aangemeld om mee te denken en mee te werken. Medewerkers van W&S worden uitgenodigd voor periodieke bijeenkomsten waar zij geïnformeerd worden over de ondernomen verbeterstappen, de bereikte resultaten en hoe we verder gaan. Er zijn dit jaar 2 grote bijeenkomsten geweest. De opkomst was hoog en de sfeer was goed. Een groot deel van de medewerkers voelt zich verbonden met de nieuwe koers. Draagvlak vraagt aandacht, tijd en geduld. We blijven beoordelen wat we nodig hebben om verder te komen in het verstevigen van onze beweging. Zie voor concrete voorbeelden het antwoord op vraag 2.

Vraag 6
Hoe wordt omgegaan met weerstand tegen veranderingen van de werkcultuur? Waar kunnen medewerkers met zorgen en klachten terecht?
Antwoord 6
Medewerkers van W&S kunnen terecht bij collega's of bij de ambassadeurs die zich hebben aangemeld voor de themateams. Op deze manier kunnen eventuele zorgen en/of klachten meegenomen worden in verdere acties of inspanningen. Daarnaast kunnen zij terecht bij leidinggevenden (afdelingshoofd, gebiedsmanager, wijkopzichter en of meewerkend voorman). Ook kunnen medewerkers contact zoeken met de twee vaste vertrouwenspersonen die zijn gestart voor alle wijkposten. Via de eerdergenoemde dag- en weekstarts is het contact tussen collega's onderling en tussen medewerkers en leidinggevenden verder geïntensiveerd.

Vraag 7
Wanneer werd bekend dat meldingen van een onderwijsinstelling over het gedrag van medewerkers van W&S zijn gedaan? Welke stappen zijn gezet nadat deze meldingen zijn gedaan?
Antwoord 7
De melding, afkomstig van een onderwijsinstelling, is in april 2025 bij ons binnengekomen. De melding betrof meerdere signalen van ongepaste opmerkingen richting studenten in een leer-werktraject op een locatie van de gemeente. Dergelijk gedrag vinden wij onacceptabel. De melding is conform het onderzoeksprotocol Integriteitsschendingen en Misstanden opgepakt. In de brief van 21 oktober 2025 bent u over het onderzoek en de uitkomst van het onderzoek geïnformeerd. Uit het onderzoek volgt dat betrokkenen een onveilige situatie hebben ervaren door toedoen van het gedrag van medewerkers. Er zijn passende maatregelen genomen richting de medewerkers die betrokken waren bij de genoemde melding van onveilig gedrag.

Vraag 8
Zijn afspraken gemaakt tussen de onderwijsinstelling en gemeente Utrecht over sociale veiligheid voor leerlingen die komen werken bij de afdeling Stadsbedrijven?
Antwoord 8
Tijdens het leer-werktraject vond structureel contact plaats tussen de begeleider en de leidinggevende van de wijkpost. Beiden fungeerden voor de studenten als dagelijks aanspreekpunt voor vragen en

eventuele begeleiding. Daarnaast was een praktijkbegeleidster vaak aanwezig om de schilders te ondersteunen bij het uitwerken en vormgeven van hun opdrachten.

De gedragscode van de gemeente Utrecht, waarin expliciet aandacht wordt besteed aan professioneel en respectvol gedrag, vormt de leidraad voor hoe wij met elkaar (samen)werken.

Het leer-werktraject is voor de studenten afgerond zonder nadelige gevolgen voor de studie.

Vraag 9
Zo ja, zijn deze afspraken bij alle medewerkers van de afdeling Stadsbedrijven bekend?
Antwoord 9
Voor iedereen die werkzaam is voor de gemeente geldt de gedragscode. Deze beschrijft wat we van elkaar mogen verwachten als het gaat om integer gedrag en hoe je met elkaar op een respectvolle manier omgaat. Deze gedragscode geldt voor werknemers, maar ook voor een stagiair, uitzendkracht of extern ingehuurde opdrachtnemer.

Bij de wijkposten worden verschillende momenten georganiseerd waar diverse onderwerpen als o.a. integriteit, omgaan met elkaar (gedragscode), verzuim (procedures), veilig werken en ARBO worden besproken. Voor alle (hiërarchisch en functioneel) leidinggevenden van W&S is met de gemeentelijk specialisten een leiderschapsprogramma ontwikkeld om hen ook op het gebied van sociale veiligheid en het naleven van de geldende regels en werkafspraken nog beter toe te rusten.

Vraag 10
Hoe houden leidinggevenden bij de afdeling Stadsbedrijven zicht op naleving van deze eventuele afspraken?
Antwoord 10
Het toezien op naleving van de binnen de gemeente Utrecht geldende regels en werkafspraken is onderdeel van het takenpakket van alle leidinggevenden. Zaken als werkinstructies, werkafspraken en onze gedragscode komen aan bod in inwerkprogramma's en werkoverleggen. Op die manier houden leidinggevenden de geldende regels, werkafspraken en normen, net als de naleving daarvan, binnen de afdeling onder de aandacht.

Vraag 11
Waarom is vanuit het management besloten tot het doen van een extern onderzoek?
Antwoord 11
Conform het onderzoeksprotocol Integriteitsschending en Misstanden is de melding van de onderwijsinstelling beoordeeld door de onafhankelijke beoordelingscommissie Integriteit en Ongewenst Gedrag. De beoordelingscommissie heeft geoordeeld dat er een feitenonderzoek moet plaatsvinden en heeft geadviseerd om dit door een extern onafhankelijk onderzoeksbureau te laten doen. Het feitenonderzoek had tot doel de melding zorgvuldig te beoordelen en de relevante feiten vast te stellen, zodat kon worden uitgesloten dan wel vastgesteld of er sprake was van integriteitsschendingen. Dit feitenonderzoek is uitgevoerd door Partners in Integriteit.

Vraag 12
Is aan dit onderzoek een gesprek voorafgegaan met de medewerkers waarover melding is gedaan? Waarom wel of niet.
Antwoord 12
Er zijn meerdere momenten geweest in het proces voor de medewerkers om in gesprek te gaan. Nadat de melding is binnengekomen in april 2025 is direct het onderzoeksprotocol Integriteit en Ongewenst Gedrag in gang gezet. Dat houdt onder andere in dat er op een uiterst zorgvuldige manier onderzocht wordt wat het incident behelst, waarbij we willen benadrukken dat er op verschillende momenten ruimte is voor hoor en wederhoor. In het geval van de melding met het werk-leertraject, heeft de leidinggevende alle medewerkers van wijkpost Zuid Zuidwest eerst geïnformeerd dat het leer-werktraject is stopgezet. Daarbij is aangegeven dat er signalen zijn binnengekomen over enkele voorvallen. Medewerkers is verzocht eventuele relevante informatie met de leidinggevende te delen. Daarna zijn medewerkers mondeling op de hoogte gesteld dat er een onderzoek is gestart en daarbij is opnieuw aangegeven dat medewerkers zich kunnen melden wanneer zij iets gezien of gehoord hebben of mogelijk betrokken zijn.

De beschikbare informatie uit de melding bood, gezien de aard en inhoud ervan, voldoende grond om een feitenonderzoek te starten. Op basis van verklaringen en het werkrooster zijn medewerkers uitgenodigd voor een gesprek met het onderzoeksbureau. Het feitenonderzoek had tot doel de melding zorgvuldig te beoordelen en de relevante feiten vast te stellen, zodat kon worden uitgesloten dan wel vastgesteld of er sprake was van integriteitsschendingen. Het biedt een gestructureerd en helder proces waarmee objectiviteit wordt gewaarborgd. De gesprekken met de medewerkers vonden daarom plaatst binnen het formele feitenonderzoek. In die fase zijn hun rechten en waarborgen volledig geborgd, door hoor en wederhoor en de mogelijkheid zich bij te laten staan.

Vraag 13
In hoeverre is rekening gehouden met het gevoel van veiligheid van desbetreffende medewerkers waarover melding is gedaan?
Antwoord 13
De gemeente heeft gehandeld vanuit zorgvuldigheid en vanuit het principe van een veilige werkomgeving voor iedereen die zich inzet voor onze stad. We hebben het onderzoeksprotocol Integriteit en Ongewenst Gedrag gevolgd. Bij het ontvangen van een melding beoordeelt de beoordelingscommissie op basis van de beschikbare feiten en omstandigheden welke opvolging passend is. In dit geval is geadviseerd een feitenonderzoek in te stellen, om zorgvuldig vast te stellen wat er wel of niet heeft plaatsgevonden. Tegelijkertijd wordt erkend dat het instellen van een feitenonderzoek begrijpelijkerwijs impact kan hebben op de medewerkers over wie een melding is gedaan. Ook zodra een onderzoek is gestart, zijn de rechten en waarborgen van de betrokken medewerkers geborgd: zij worden geïnformeerd over de aanleiding, krijgen de gelegenheid hun perspectief te delen en kunnen zich desgewenst laten bijstaan. Het onderzoeksprotocol beschermt hun positie door te voorzien in een zorgvuldig, transparant en evenwichtig proces, waarin hoor en wederhoor centraal staan. Zo wordt, binnen de kaders van een onafhankelijke en zorgvuldige beoordeling, zo goed mogelijk rekening gehouden met het gevoel van veiligheid van de betrokken medewerkers.

Vraag 14
Zijn maatregelen getroffen richting de direct leidinggevende(n)? Zo ja, welke maatregelen? Zo nee, waarom niet?
Antwoord 14
Nee, er is geen onderzoek ingesteld naar het handelen van leidinggevenden, omdat de melding geen betrekking op hen had.

Vraag 15
Welke maatregelen zijn genomen tegen de betrokken medewerkers?
Antwoord 15
Wij realiseren ons dat de casus grote impact heeft gehad op de studenten en op de betrokken medewerkers. Uit het onderzoek volgt dat betrokkenen binnen het leer-werktraject een onveilige situatie hebben ervaren door toedoen van het gedrag van medewerkers. Dat is onacceptabel. Omdat we er alles aan doen om een veilige werkomgeving te creëren voor medewerkers en voor alle mensen die met de gemeente werken, kunnen we dergelijk gedrag op de werkvloer niet tolereren. We doorlopen de processen van melding en onderzoek zorgvuldig, maar zijn in onze communicatie terughoudend. We kunnen zeggen dat er passende maatregelen genomen zijn richting de medewerkers die betrokken waren bij de genoemde gebeurtenissen. Vanuit goed werkgeverschap doen wij verder geen uitspraken over welke maatregelen er zijn genomen in verband met de privacy van medewerkers.

Vraag 16
Waarom is voor deze aanpak gekozen?
Antwoord 16
Wij vermoeden dat de vragenstellers met deze aanpak de aanpak van de gemeente bedoelen in het geval van een melding van een vermeende integriteitsschending, grensoverschrijdend of ongewenst gedrag. Het is een belangrijke prioriteit binnen de gemeente om te zorgen voor een veilige en inclusieve organisatie. Dit is de reden dat we de afgelopen jaren het Onderzoeksprotocol Integriteitschendingen en Misstanden verder hebben aangescherpt.

Bij meldingen van mogelijk niet integer handelen of ongewenst gedrag horen duidelijke stappen en het volgen van het protocol. Door een onafhankelijk en zorgvuldig onderzoek en het nemen van passende maatregelen laten we zien dat we een organisatie willen zijn waarin iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn: medewerkers, bezoekers en mensen met wie we samenwerken.

Vraag 17
Klopt het dat medewerkers zijn aangesproken waarvan niet is vastgesteld dat zij bij de meldingen betrokken waren?
Antwoord 17
Op basis van verklaringen en het werkrooster is een groep medewerkers uitgenodigd voor een gesprek met het onderzoeksbureau. Voor één van deze medewerkers geldt dat tijdens het onderzoek is vastgesteld dat deze medewerker geen directe betrokkenheid had bij de melding. Deze medewerker heeft geen maatregel gekregen.

Vraag 18
In hoeverre trekt de directie van Stadsbedrijven zich het opnieuw naar buiten laten komen van meldingen over vermeend ongepast gedrag door hun medewerkers aan?
Antwoord 18
De leiding van Stadsbedrijven hecht groot belang aan een veilige, respectvolle en inclusieve werkomgeving en betreurt dan ook de situatie vanzelfsprekend. Het is betreurenswaardig dat, ondanks alle inspanningen er toch melding van onveilig gedrag is binnengekomen. We kunnen niet genoeg benadrukken dat iedereen mag zijn wie hij, zij, hen wil zijn. Als organisatie en werkgever blijven we, net als in het verleden, signalen altijd serieus nemen en zorgen voor juist en zorgvuldige opvolging.

Vraag 19
Welke maatregelen gaan op concernniveau genomen worden richting de directie van Stadsbedrijven?
Antwoord 19
De concerndirectie steunt de directie van Stadsbedrijven in de aanpak van voornoemde kwesties. De directie van Stadsbedrijven maakt intern duidelijk dat ongewenst of grensoverschrijdend gedrag niet wordt geaccepteerd. Het onderwerp sociale veiligheid staat gemeentebreed hoog op de agenda tijdens gesprekken met alle organisatieonderdelen. De organisatieonderdelen en de concerndirectie trekken samen op in de aanpak van integriteitsschendingen, grensoverschrijdend gedrag en de aanpak van racisme en discriminatie. De concerndirectie heeft hierin een normerende rol. Uit het laatste medewerkersonderzoek zien we dat de organisatie goed scoort op het thema sociale veiligheid. De organisatie blijft zich hiervoor inzetten.

Hoogachtend
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen Onrust bij de veegdienst

28 november 2025

Vragen:

De gemeente werkt aan een veiliger werkklimaat bij de afdeling wijkonderhoud en service (W&S), de veegdienst van stadsbedrijven. Eerder dit jaar werd bekend dat er sprake is van een onveilig werkklimaat bij deze afdeling. Diverse fracties hebben daar toen schriftelijke vragen over gesteld. Nu is er wederom melding van ongepast gedrag bij dezelfde afdeling. Over de afhandeling van deze meldingen is onrust ontstaan bij medewerkers.[1] Dat roept vragen op over de gekozen aanpak en de uitwerking daarvan. Dat brengt ons bij de volgende vragen .

1. In hoeverre ziet het college verbetering in de werkcultuur op de afdeling W&S?
2. Kan het college voorbeelden van verbeteringen geven?
3. Hoe verklaart het college dat ondanks de onderzoeken en de genomen stappen zoals vermeld in de raadsbrief van 30 september 2025 toch signalen van vermeend onveilig gedrag en houding richting de media zijn gegaan?
4. Is verder onderzoek gedaan naar de werkcultuur en zo ja, wat waren de bevindingen?
5. Wat merken medewerkers van de veranderingen? Hoe worden zij betrokken bij de verbetering van de werkcultuur en wat daarvoor nodig is?
6. Hoe wordt omgegaan met weerstand tegen veranderingen van de werkcultuur? Waar kunnen medewerkers met zorgen en klachten terecht?

In uw brief van 21 oktober 2025 geeft u aan in april 2025 melding te hebben ontvangen van onveilig ervaren gedrag richting leerlingen van het leer- werktraject bij de afdeling.

7. Wanneer werd bekend dat meldingen van een onderwijsinstelling over het gedrag van medewerkers van W&S zijn gedaan? Welke stappen zijn gezet nadat deze meldingen zijn gedaan?
8. Zijn afspraken gemaakt tussen de onderwijsinstelling en gemeente Utrecht over sociale veiligheid voor leerlingen die komen werken bij de afdeling Stadsbedrijven?
9. Zo ja, zijn deze afspraken bij alle medewerkers van de afdeling Stadsbedrijven bekend?
10. Hoe houden leidinggevenden bij de afdeling Stadsbedrijven zicht op naleving van deze eventuele afspraken?
11. Waarom is vanuit het management besloten tot het doen van een extern onderzoek?
12. Is aan dit onderzoek een gesprek vooraf gegaan met de medewerkers waarover melding is gedaan? Waarom wel of niet.

13.In hoeverre is rekening gehouden met het gevoel van veiligheid van desbetreffende medewerkers waarover melding is gedaan?
14.Zijn maatregelen getroffen richting de direct leidinggevende(n)? Zo ja, welke maatregelen? Zo nee, waarom niet?.
15.Welke maatregelen zijn genomen tegen de betrokken medewerkers?
16.Waarom is voor deze aanpak gekozen?
17.Klopt het dat medewerkers zijn aangesproken waarvan niet is vastgesteld dat zij bij de meldingen betrokken waren?
18.In hoeverre trekt de directie van Stadsbedrijven zich het opnieuw naar buiten laten komen van meldingen over vermeend ongepast gedrag door hun medewerkers aan?
19.Welke maatregelen gaan op concernniveau genomen worden richting de directie van Stadsbedrijven?

Gesteld door:

- Ilse Raaijmakers, PvdA
- Margreet Ramaker, VVD
- David Bosch, UtrechtNu!
- Bert van Steeg, CDA
- Ruud Maas, Volt

Commissie Bestuur

Dossiernummer 5270

Vergaderdatum 7 mei 2026

Agendapunt 5

Titel Raadsbrief Aanpak geweld tegen vrouwen

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur	**7 mei 2026**
Commissie Bestuur	7 mei 2026

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E. Pans, K. Katier	**Datum**	6 februari 2026
E-mail	emma.pans@utrecht.nl	**Kenmerk**	34016658
Type brief	Afdoeningsbrief	**Onderwerp**	Raadsbrief aanpak geweld tegen vrouwen
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Geweld tegen vrouwen is een groot en breed maatschappelijk probleem, ook in Utrecht. Het is vaak onderdeel van geweld in afhankelijkheidsrelaties (achter de voordeur), maar kan ook plaatsvinden door de (on)bekende dader in de publieke ruimte. Met uiteenlopende vormen zowel fysiek als psychisch. Ook het gevoel van onveiligheid in Utrecht is toegenomen, bijvoorbeeld in een omgeving als het stationsgebied.

We hebben in Nederland wetgeving voor wanneer er bewezen sprake is van geweld. Waar het veel ingewikkelder wordt, is wanneer er veel losse zorgelijke signalen en meldingen zijn en ingrijpen nodig is om erger te voorkomen. We willen dat er eerder en vaker gesignaleerd en gemeld wordt, maar tegelijkertijd ook zorgen dat we er dan aan de voorkant iets mee kunnen doen. Nu kunnen we op deze losse signalen niet voldoende doorpakken, terwijl in andere landen zoals Spanje of Engeland dat beter is geregeld.

De aanpak geweld tegen vrouwen schiet te kort en is versnipperd. Een samenhangende duurzame, gecoördineerde, integrale gendersensitieve aanpak van geweld tegen vrouwen in brede zin is dan ook essentieel. Op zowel landelijk als lokaal niveau.

In Utrecht gaan het college en de driehoek de aanpak geweld tegen vrouwen versterken, vanuit ieders rol en verantwoordelijkheid. Dit doen we door in te zetten op de pijlers bewustwording en normering, (vroeg)signalering, plegeraanpak, bescherming en opvang alsook de lobby richting het Rijk.
We willen dat Utrecht een veilige stad is voor vrouwen.

U heeft de afgelopen periode op uiteenlopende manieren – via schriftelijke vragen, moties en brede uitgesproken betrokkenheid – de urgentie van een krachtige aanpak van geweld tegen vrouwen benadrukt. Als college en driehoek willen we ons hier ook hard voor maken. Dit is ook de reden dat de burgemeester het stembusakkoord om geweld tegen vrouwen aan te pakken en op te nemen in het regeerakkoord heeft ondertekend.

Tijdens de commissievergadering van 25 september jl. is toegezegd dat u vóór de kerst zou worden geïnformeerd over de versterking van onze inzet op de aanpak van geweld tegen vrouwen. Nadien zijn verschillende moties aangenomen, waarop we in deze brief ook terugkomen. Bij brief van 17 december 2025 hebben we u laten weten meer tijd nodig te hebben om af te kunnen stemmen zodat

we op dit onderwerp in gezamenlijkheid naar buiten kunnen treden.

Met deze uitgebreide brief geven we u een overzicht van wat we al doen in de aanpak van geweld tegen vrouwen, waar we de aanpak willen versterken en waar we nieuw op inzetten. We zijn blij dat u het belang van de aanpak geweld tegen vrouwen onderschrijft en hiervoor middelen beschikbaar heeft gesteld. De middelen zijn echter niet toereikend om alle genoemde inzet te kunnen realiseren.

Huidige inzet

In Utrecht werken we al aan deze problematiek: van de aanpak tegen femicide binnen de aanpak van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM), de multidisciplinaire aanpak (MDA++) in het Zorg- en Veiligheidshuis, tot de aanpak van straatintimidatie, inzet vanuit Wijkveiligheid en de proeftuin Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Inzet vanuit het actieplan aanpak straatintimidatie draagt bij aan de andere aanpakken wat betreft bewustwording en inzet op de openbare ruimte. De overlap zit op grensoverschrijdend gedrag en de onbekende dader op straat.

Voor wat betreft de aanpak van femicide bent u bij raadsbrief van juni 2025 geïnformeerd. Voorkomen van femicide maakt onderdeel uit van de bredere aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Sinds de zomer is de landelijke campagne 'Waar ben je?' in Utrecht extra uitgezet door uitingen hiervan op diverse plekken in de stad te hangen als ook in de horeca en wachtkamers van zorgaanbieders. Dit om inwoners bewust te maken van signalen en schadelijke patronen en de kennis te vergroten waar mensen advies kunnen krijgen of misstanden kunnen melden. Ook heeft de gemeente de campagne van *Orange the World* ondersteund door het oranje uitlichten van de Domtoren.

Actieoverleg (PGA/ MDA++) en werkgroep Aanpak geweld tegen vrouwen
Als er een huiselijk geweld gerelateerd incident plaatsvindt en sprake is van hoog risico, komen politie, het Openbaar Ministerie en Veilig Thuis samen in het zogenaamde actieoverleg. In deze overleggen staat de directe veiligheid voorop. Er wordt verrijkt met de informatie die er is en een inschatting gemaakt van wat de risico's en risicofactoren zijn. Naar aanleiding daarvan worden interventies ingezet. Wanneer de inschatting is dat een casus/ situatie een langdurige(re) domein- overstijgende aanpak nodig heeft, wordt er een persoons- of systeemgerichte aanpak opgestart. Dit kan lokaal (lokale persoonsgerichte aanpak PGA) of bij hoog risico in het Zorg en Veiligheidshuis (MDA++).

We hebben een brede werkgroep Aanpak geweld tegen vrouwen gevormd met de betrokken partners (met naast gemeente, politie en Openbaar Ministerie ook reclassering, slachtofferhulp, buurtteam, Moviera, De Waag, Veilig Thuis) die structureel bij elkaar komt om te komen tot een integrale strategie die inzet op bewustwording en normering, (vroeg)signalering, plegeraanpak en bescherming en opvang.

Pilot 'forensisch/medisch bewijs van niet fatale verwurging'
De politie en het Openbaar Ministerie zijn in september gestart met de pilot 'forensisch/medisch bewijs van niet fatale verwurging'. Het is een instrument dat bijdraagt aan het kunnen doorpakken in een eerder stadium. Wurgpogingen zijn een van de belangrijkste rode vlaggen voor verdere escalatie en soms zelfs femicide. Het is echter vaak lastig bewijsbaar. Deze pilot draagt bij aan de bewijsbaarheid waardoor we sneller en beter kunnen doorpakken op de dader. De pilot is een samenwerking met het Landelijk Onderzoeks- en Expertisebureau FMO en het Nederlands Forensisch Instituut.

Veiligheid in de openbare ruimte
Wij vinden veiligheid in de openbare ruimte uitermate belangrijk, omdat iedereen zich veilig en vrij moet kunnen bewegen in de stad. De aanpak straatintimidatie is gericht op (seksueel) grensoverschrijdend gedrag met focus op seksuele intimidatie richting vrouwen in de openbare ruimte. Hierover bent u in de voortgangsbrief van april 2025 geïnformeerd. Bij voortgangsbrief uitvoering actieplan aanpak straatintimidatie van 6 februari 2026 wordt u geïnformeerd over de genomen en uitgevoerde maatregelen en acties in 2025. Sindsdien is ingezet in lijn met de pijlers bewustwording en normstelling, aanpak op straat, aanpak dader en ondersteuning slachtoffer. Voorbeelden hiervan

zijn onder andere de doorontwikkeling van de module straatintimidatie, omstandercampagne en slachtoffercampagne. Alle 1250 Vreedzame Scholen hebben de module straatintimidatie tot hun beschikking. 204 Vreedzame Scholen in heel Nederland hebben deze tot nu toe gedownload.
BOA's en toezichthouders worden elk jaar getraind op straatintimidatie. We kijken of er aanvullend iets extra's nodig is voor de aanpak geweld tegen vrouwen.

Vanuit Wijkveiligheid en de aanpak straatintimidatie is al jaren aandacht voor (opvolging van) meldingen, schouwen en gerichte maatregelen op locaties waar dit gedrag vaak voorkomt. Zo is twee jaar geleden de route door het Beatrixpark aangepakt na een schouw met studenten. We vinden het belangrijk om de openbare ruimte te bezien door de ogen van vrouwen. Daarom is medio november op Kanaleneiland Noord 'vrouwen die schouwen' georganiseerd. De reacties waren enthousiast en een aantal suggesties wordt meegenomen in herinrichtingen. Er volgen meer schouwen met diverse groepen vrouwen waarbij ook aandacht is voor de lhbtiq+ gemeenschap. Verder gaat de gemeente de aanbevelingen van de vrouwen goed borgen binnen de organisatie, zoals het opstellen van bijvoorbeeld een checklist van veilige ontwerpen voor herinrichtingen vanuit de ogen van vrouwen die ontwerpers mee kunnen nemen bij toekomstige ontwerpen. Ook worden in het handboek openbare ruimte bij het kader van verlichting specificaties toegevoegd hoe om te gaan met verlichting in het kader van sociale veiligheid. Daarbij is ook aandacht voor speciale fietsroutes die sociale veiligheid moeten bieden.

Ook vanuit Mobiliteit is aandacht voor sociale veiligheid. Er worden o.a. met ProRail gesprekken gevoerd over de inzet op acute hulp (via alarmknoppen die direct doorschakelen naar de meldkamer) bij bijvoorbeeld donkere en onveilig-voelende stations en bushaltes.

In de raad is gesproken over een VBO-gebied Binnenstad gerelateerd aan het convenant Veilig Uitgaan bij personen die anderen op straat intimideren (motie M616). Op dit moment worden de mogelijkheden hiervoor verkend.

Tijdens de raadsvergadering is motie M612 aangenomen die oproept in het huidige meldsysteem explicieter aandacht te geven aan de mogelijkheid om preventief melding te maken van plekken die onveilig voelen en deze mogelijkheid ook actief onder de aandacht te brengen. De gemeente Utrecht werkt op dit moment met één meldsysteem voor verschillende soorten meldingen. Zoals ook genoemd in de beantwoording van de schriftelijke vragen 2025 138 is het al mogelijk om te melden over onveilige plekken. De gemeente heeft het onderwerp explicieter toegevoegd in de omschrijving van meldingscategorieën en dit waar mogelijk opnieuw onder de aandacht gebracht. Hierbij kiest de gemeente ervoor om meldingen per wijk direct op te pakken en deze plekken veiliger te maken. Voorbeelden van plekken waar maatregelen zijn genomen om het veiliger te maken zijn de Weg tot de Wetenschap en de tunnel Uppsalapad. Hier is gesnoeid en de verlichting verbeterd.

Toekomstscenario kind en gezinsbescherming (*van 0 tot 100*)
Als politie, Openbaar Ministerie en gemeente werken we met verschillende organisaties samen aan het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling. In het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming doen we dat door het vereenvoudigen en verbeteren van de (jeugd) beschermings-keten. We sluiten aan bij het wijk- en buurtgericht werken
in de sociale basis, de buurtteams en de aanvullende (jeugd)hulppartners. Met als doel huishoudens – met én zonder kinderen – eerder in beeld te krijgen en duurzame veiligheid te bieden. We kijken naar het effect op veiligheid voor alle betrokkenen in een gezin of huishouden, waarbij ook aandacht is voor de intergenerationele of disfunctionele patronen van huiselijk geweld en de onderliggende oorzaken van geweld. Daarmee willen we ingrijpende civielrechtelijke maatregelen en uithuisplaatsingen van kinderen zoveel mogelijk voorkomen en meer inzetten op ondersteuning, hulp en interventies voor volwassenen. In 2026 gaan we in Overvecht en Leidsche Rijn door met de Expertiseteams Veiligheid Utrecht (EVU) en gaan we in de stad de werkzame elementen verbreden naar het reguliere werk van betrokken organisaties.

Versterken/ uitbreiden

Focus op de plegeraanpak
We gaan de integrale plegeraanpak intensiveren en versterken. Plegers kampen vaak zelf met trauma's, machtsdynamieken en intergenerationele patronen die hun gedrag mede vormgeven. Voor echte en duurzame gedragsverandering is het daarom essentieel dat interventies niet alleen de veiligheid van slachtoffers borgen, maar gericht zijn op het ondersteunen van plegers bij het nemen van verantwoordelijkheid en het doorbreken van deze schadelijke patronen. Door vroegtijdig in te zetten op inzicht, begeleiding en herstel van onderliggende problemen, verkleinen we de kans op herhaling en creëren we blijvende veiligheid. Zo wordt geweld niet alleen gestopt, maar daadwerkelijk voorkomen. In de plegeraanpak trekken we als driehoek op met zorgpartners en met de justitiepartners waaronder reclassering.

Multidisciplinaire aanpak ++ (MDA++)
Bij raadsbrief van 10 juni 2025 bent u geïnformeerd over de inzet van de multidisciplinaire aanpak ++ (MDA ++) bij structureel huiselijk geweld en hoog risico. De aanpak wordt versterkt door inzet in 2026 van twee procesregisseurs MDA++ bij het Zorg- en Veiligheidshuis (regionale middelen). Vanuit de eigen middelen OOV zijn twee PGA-experts beschikbaar gesteld, die de plegeraanpak coördineren. Inmiddels hebben de PGA-experts de eerste training van intieme terreur tot femicide afgerond.

Effectiever en efficiënter inzetten van het tijdelijk huisverbod
Om het huisverbod zowel effectiever als preventiever in te kunnen zetten, start de gemeente, samen met politie en Veilig Thuis, in januari 2026 met het evalueren van de huidige werkwijze. We onderzoeken daarbij waarom in Utrecht relatief weinig huisverboden worden opgelegd in vergelijking met de overige G4-gemeenten. Daarnaast werken we, in samenwerking met partners zoals de Buurtteams, Veilig Thuis, de gecertificeerde instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming, Moviera, de Reclassering, de Waag en Slachtofferhulp, uit hoe we het huisverbod vaker preventief kunnen inzetten – dus ook in situaties waarin nog geen politiemelding is gedaan. Hiermee willen we eerder ingrijpen, risico's beter beheersen en escalatie voorkomen.

Met de hierboven genoemde maatregelen wordt invulling gegeven aan uw oproep in motie M613 om slachtoffers te beschermen ook wanneer (nog) geen sprake is van is van een bewijsbaar strafbaar feit.

Relatie- en scheidingsteam
Eerder bent u bij raadsbrief (mei 2025) geïnformeerd dat de gemeente het werken met een Relatie- en scheidingsteam gaat verkennen. In een substantieel deel van de complexe scheidingen is er ook sprake van (beschuldigingen van) huiselijk geweld. Het is belangrijk om rond complexe scheidingen een goede analyse te maken van de geweldsprofielen, zoals bijvoorbeeld intieme terreur. Dit team gaat starten in 2026.

Uitbreiding bescherming en opvang
De bescherming en opvang van vrouwen staat onder aanhoudende en oplopende druk door een tekort aan plekken. Dit raakt direct inwoners die in een crisissituatie acuut behoefte hebben aan een veilige plek. Het besluit van het ministerie van VWS om vanaf 2026 structureel €12 miljoen extra beschikbaar te stellen, biedt enige ruimte om het aanbod te versterken. De gemeente verkent gericht hoe hiermee zowel de opvangcapaciteit als de benodigde begeleiding kan worden uitgebreid, zodat vrouwen en kinderen sneller passende bescherming en ondersteuning krijgen.
Daarnaast maakt het door de raad aangenomen amendement A191 Voldoende opvang met reserve het mogelijk om – waar nodig – tijdelijk extra capaciteit in te zetten, ook binnen de vrouwenopvang, om acute druk direct op te vangen. Beide trajecten brengt de gemeente samengevoegd verder, zodat we toewerken naar een samenhangende en toekomstbestendige keten. De recente toezeggingen vormen hiervoor een belangrijke eerste stap; tegelijkertijd blijven aanvullende middelen en/ of scherpe keuzes nodig om structureel voldoende en toegankelijke opvang te kunnen garanderen.

Jongens en mannen als bondgenoot
Jongens en mannen spelen een cruciale rol in het voorkomen van geweld tegen vrouwen. In de aanpak straatintimidatie wordt al samengewerkt met organisaties zoals Emancipator, Pretty Human en het lokale jongerenwerk en zijn tools ontwikkeld voor professionals en inwoners. Voorts wordt in

samenwerking met Emancipator ingezet om jongens en mannen actief te betrekken. Met workshops wordt reflectie op mannelijkheid, sociale normen en groepsdruk gestimuleerd. Jongens en mannen worden aangemoedigd om seksistisch gedrag te herkennen, dit bespreekbaar te maken en bewust te kiezen voor respectvolle en gelijkwaardige omgangsvormen.
Hierbij zoekt de gemeente aansluiting bij de inzet via onderwijs en jeugd op gelijkwaardige relaties tussen jonge mannen en vrouwen. Hiermee geven we invulling aan motie M618.

Programma Veiligheid Voorop
Vanuit het Regionaal Netwerk Zorg- en Straf werken politie en Openbaar Ministerie intensief samen met Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en Reclassering Nederland in het programma Veiligheid Voorop aan een eenduidige en krachtige aanpak van huiselijk geweld, waaronder ex-partner stalking en het vergroten van slachtofferveiligheid. Het doel is dat zorg- en strafpartners elkaar eerder en slimmer vinden, zodat we sneller veiligheid kunnen bieden én risico's beter kunnen inschatten.
Dat betekent onder meer dat er bij signalen van ex-partnerstalking altijd een (warme) afstemming met Veilig Thuis plaatsvindt en een melding wordt opgemaakt. Daarnaast wordt bij vermoedens van ex-partnerstalking een risico-inschatting met het screeningsinstrument Screening Assessment for Stalking and Harassment (SASH) uitgevoerd. Deze inschatting staat niet vast: zodra er nieuwe informatie binnenkomt, wordt het risico opnieuw beoordeeld en herijkt. Op die manier wordt er continu zicht gehouden op mogelijke escalatie en kunnen tijdig passende maatregelen getroffen worden.

Tegelijkertijd zien we dat politie, het Openbaar Ministerie en het strafrecht beperkingen kennen: sommige huiselijk geweld zaken zijn lastig te bewijzen, verdachten kunnen niet onbeperkt vastgehouden worden voor feiten als stalking of mishandeling. Om die reden is samenwerking, preventie, vroegsignalering en maatschappelijke bewustwording essentieel – naast de strafrechtelijke aanpak die de politie levert, in lijn met de breed gedeeld en omarmde visie Veiligheid Voorop.

De politie versterkt haar inzet op geweld tegen vrouwen en heeft zichzelf tot doel gesteld in ieder basisteam een regisseur Zorg en Veiligheid aan te stellen. In Utrecht is deze structuur inmiddels nagenoeg ingericht. Deze medewerkers zijn opgeleid en gespecialiseerd in de aanpak van zorg- en veiligheid casuïstiek. Zij vervullen daarnaast ook de functie van vraagbaak en sparringpartner in complexe situaties of bij het opzetten en uitrollen van nieuw beleid. De komende periode wordt ingezet op verdere versterking. Het Openbaar Ministerie Midden-Nederland heeft een cluster huiselijk geweld waar expertise op dit onderwerp is geborgd. Dit team bestaat uit twee (arrondissement) officieren van justitie, drie adjunct officieren van justitie (die zelfstandig politierechter-zaken en Openbaar Ministerie horen-zaken mogen doen) en een beleidsadviseur. De officieren uit dit cluster hebben wekelijks overleg met Veilig Thuis en de politie over casuïstiek met een hoog veiligheidsrisico in het zogenaamde Actieoverleg. Ook fungeren deze collega's als officier van justitie op thema Openbaar Ministerie-hoorzittingen en politierechterzittingen. Voor collega's zijn zij een makkelijk benaderbaar aanspreekpunt voor vragen in huiselijk geweld casuïstiek.
Daarnaast zitten er drie interventiespecialisten in het cluster die in de Zorg- en Veiligheidshuizen betrokken zijn bij de MDA++ tafel.

Inzet ervaringsdeskundigen
We richten onze aanpak op het vergroten van zicht op dreigend geweld en op het eerder en sneller signaleren én bespreekbaar maken van risico's op partnergeweld, intieme terreur en escalatie. Dit vraagt om meer kennis van signalen en rode vlaggen van intieme terreur tot femicide, en om professionals die deze signalen tijdig kunnen herkennen zodat eerder kan worden ingegrepen. Daarom werken we actief samen met ervaringsdeskundigen, die met hun perspectief en expertise helpen om risico's beter te duiden.
Ook binnen de plegeraanpak gaan we ervaringsdeskundigen inzetten, bijvoorbeeld voor het voeren van gesprekken met plegers. Met hun ervaring kunnen zij op een andere manier contact maken en bijdragen aan bewustwording, gedragsverandering en het doorbreken van patronen.

Nieuwe inzet

Verkennen Filomena in Utrecht
Op 17 november zijn professionals van politie, Veilig Thuis en de gemeente Utrecht op werkbezoek geweest bij Filomena in Rotterdam, het kennis- en expertisecentrum van extreme situaties van (ex-)partnergeweld of kindermishandeling. 50% van de inlopers bij Filomena is niet bekend bij de politie. De hulp bij Filomena is laagdrempelig, al zijn de criteria streng (ernst en complexiteit van het geweld, rode vlaggen). Ook plegers worden gezien door de partners van Filomena. Verder biedt de locatie een plek voor veilige omgang van kinderen met ouders. We onderzoeken of we de ervaringen die zijn opgedaan door Filomena in Rotterdam, kunnen verwerken in onze aanpak. In de lobby zetten we in op een landelijk dekkend netwerk van Filomena-locaties. Hiermee wordt invulling gegeven aan motie M618.

Slachtofferdevice
Het slachtofferdevice1 (zie ook de beantwoording van de schriftelijke vragen SV 2025 155) wordt gefaseerd landelijk uitgerold per arrondissement. Het slachtofferdevice is bedoeld voor slachtoffers van hoog risico stalkings- en huiselijk geweldzaken waar een contact- en locatieverbod via elektronische monitoring is opgelegd bij verdachte/veroordeelde. Het slachtofferdevice geeft slachtoffers meer veiligheid en rust.
Daarnaast heeft het een preventieve werking, omdat plegers weten dat ingrijpen onmiddellijk kan plaatsvinden. In Utrecht willen we hier in juli 2026 mee starten. De pilot kan echter alleen uitgerold worden wanneer alle 38 gemeenten in Midden-Nederland hieraan willen meedoen. Daar maken we ons hard voor. Van alle gemeenten wordt gevraagd om de begeleiding van de slachtoffers te organiseren en te financieren.

Vergroten bewustwording
De gemeente haalt de Expositie Femicide, inclusief filmvertoning, naar Utrecht. Partners en organisaties in de stad worden hier actief bij betrokken, zodat de tentoonstelling niet alleen zichtbaar maakt wat er misgaat, maar ook een startpunt vormt voor gesprekken, bewustwording en gezamenlijke actie binnen de bredere aanpak van geweld tegen vrouwen. Hiermee geven we invulling aan motie M617. Wanneer we dit precies gaan doen is ook afhankelijk van de beschikbaarheid van de expositie.

Samenwerking in de wijk
Ook in de wijken willen we, samen met onze partners, actief bijdragen aan het vergroten van veiligheid, bewustzijn en gendergelijkheid. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met lokale organisaties in de stad. Zo vond in de wijk Zuidwest recent een bijeenkomst met bondgenoten plaats, waar gesproken is over geweld tegen vrouwen. Het onderwerp femicide leeft binnen deze groep. De deelnemers waren positief over de bijeenkomst en over deze manier van met elkaar in gesprek gaan. De gemeente verkent in hoeverre aansluiting vanuit de aanpak bij andere bondgenoten-overleggen wenselijk is. In de wijken wordt ook samengewerkt met de woningcorporaties bij het signaleren van overlast of mogelijke onveiligheid achter de voordeur. De gemeente verkent in welke wijken al activiteiten plaatsvinden en waar we betekenisvol kunnen aansluiten. Zo sluiten we aan bij wat er al is én bij de specifieke behoeften en dynamiek van elke wijk, zodat onze inzet echt past bij de lokale praktijk. Aandacht voor mannenemancipatie en het tegengaan van toxische mannelijkheid vormt hierbij een belangrijk en terugkerend onderdeel. Bij de versterking van de aanpak nemen we dit nadrukkelijk mee, in lijn met wat gevraagd wordt in motie M620.

Landelijke lobby
Vanuit de gemeente lobbyen we richting het Rijk om middelen voor de aanpak te krijgen. Ook is samenhang en coördinatie op het geheel nodig. De aanpak op het voorkomen van femicide/ relationeel geweld is landelijk versnipperd belegd. Dat sijpelt lokaal door. Ook is wetgeving nodig,

[1] Het slachtofferdevice is een klein apparaatje met gps dat is gekoppeld aan de elektronische enkelband van de verdachte of veroordeelde. Het waarschuwt de reclassering zodra verdachte en slachtoffer dicht bij elkaar komen. Ook zit er een noodknop op het apparaat waarmee het slachtoffer direct de politie kan bellen.

waarmee we lokaal beter en sneller door kunnen pakken. Dat vraagt ook om duidelijke regie. Hierin nemen we het belang van een landelijke coördinator, betere registratie, wetgeving (o.a. Clare's Law, strafbaarstelling intieme terreur, dwingende controle aanmerken als High Impact Crime), bescherming en opvang mee. Ook wordt zoals aangegeven aandacht gevraagd voor het belang van de landelijke uitrol van kennis- en expertisecentrum Filomena.

Financiën

U heeft extra middelen toegekend voor de aanpak geweld tegen vrouwen. In 2026 €100.000, in 2027 € 150.000 en structureel vanaf 2028 met € 200.000. Deze middelen gebruiken we om de aanpak geweld tegen vrouwen, zoals hierboven beschreven, te versterken en te vernieuwen.

Het actieplan aanpak straatintimidatie (inclusief de beschikbare middelen hiervoor) loopt tot en met 2026. Voor de periode daarna zijn er (nog) geen middelen. Van belang is voortzetting van een aanpak van straatintimidatie na 2026 met de huidige pijlers en o.a. (nog) meer aandacht voor wenselijk gedrag van mannen en jongens en gendergelijkheid.

Samen met onze partners uit het veiligheids- en sociaal-/zorgdomein ontwikkelen we een meerjarenplan geweld tegen vrouwen met de beschikbare middelen. Hierin gaan we alle sporen waarlangs we al actief zijn op dit onderwerp met elkaar verbinden. Zo komen we tot een integrale en duurzame aanpak. Hierbij sluiten we aan bij signalen uit de Utrechtse wijken, landelijke ontwikkelingen en het Verdrag van Istanbul (Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, maart 2016). Ook de betrokken partners kampen met tekorten aan menskracht en middelen. We zullen de komende maanden met de partners bespreken wat zij nodig hebben om de intensivering en nieuwe onderdelen in de aanpak te kunnen realiseren. De benodigde extra middelen nemen we mee in de lobby richting het Rijk.

Hoogachtend,
Namens de driehoek,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,